

samorząd

INWESTYCYJNIE
W GMINIE
BYCHAWA

mieszkańcy

28 LAT
MINĘŁO...

historia

WSPOMNIENIA
JACKA
STAŃCZAKA - CZ. I

Głos Ziemi Bychawskiej

MIESIĘCZNIK GMINY BYCHAWA

sierpień 2019 nr 5 (301)

ISSN 1429-1932

Dożynki Gminne 25 SIERPNIA

Organizują mieszkańcy
Kosarzewa Dolnego-Kolonii,
Skawinka, Woli Dużej
i Woli Dużej-Kolonii

SAMORZĄD

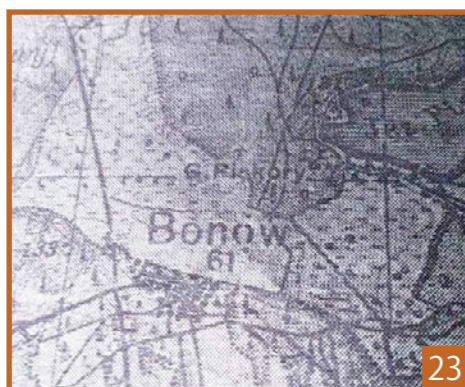
- 5 Kilka słów o sołectwach organizujących Dożynki Gminne w Bychawie
- 8 Inwestycyjnie w gminie Bychawa
- 10 Susza i grad niestety nie ominęły także naszych okolic
- 10 Czas na stypendia szkolne
- 10 Burmistrz Bychawy o...
- 10 Fotowoltaika w gminie Bychawa coraz bliżej
- 12 Ponad pół miliona złotych z funduszu sołectkiego dla mieszkańców wsi
- 12 Znamy termin wyborów Parlamentarnych
- 14 Komunikat Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie dla osób prowadzących gospodarstwo rolne lub punkty skupu
- 14 Przypominamy: do 2 września 2019 roku trwa nabór wniosków o zwrot akcyzy
- 15 Gminna Rada Seniorów w Bychawie drugiej kadencji już pracuje
- 15 Pomoc Żywnościowa Podprogram 2019
- 15 Bychawska Drużyna Harcerska – Szczep „Baszta” przeszła do historii
- 16 Gmina Bychawa pomoże w opiece nad osobami niepełnosprawnymi
- 16 „Aktywny Senior” w gminie Bychawa
- 17 O profilaktycznym, zdrowym i sportowym spędzeniu lipcowej niedzieli
- 17 Niższe ceny zagospodarowania nieczystości płynnych

MIESZKAŃCY

- 18 28 lat minęło...
- 19 Biblioteczny maraton kulturalny!
- 20 Festyn Zaraszowski „Wieś bez prądu, ale z energią”
- 20 O działaniach Akademii Młodzieżowej
- 20 Koło Gospodyń Wiejskich w Gałęzów-Kolonii Pierwszej wystartowało
- 22 Turniej Siatkówki Piłkowej
- 22 Znany lubelski historyk i młody bard gościli w Marysinie

GŁOS REGIONALISTÓW

- 23 I cz. wspomnień Jacka Stańczaka, syna Kazimierza i Pelagii (z domu Michalskiej) Stańczaków

OKŁADKA:
Gmina Bychawa, widok na pola wsi Wola Duża.
2019-08-07 fot. Marek Matysek

www.bychawa.pl
www.twitter.com/bychawaPL
www.youtube.com/user/bychawaPL
www.facebook.com/Bychawa
www.instagram.com/bychawa.pl

Wydawca GMINA BYCHAWA
Redaktor naczelna Sylwia Paćkowska (SP)
Layout i łamanie tekstu Marek Matysek (MM)
Nakład 2000 egz. | ISSN 1429-1932
Adres: Redakcja „Głosu Ziemi Bychawskiej” 23-100 Bychawa, ul. Partyzantów 1 tel. 815 660 144, 815 660 004 w. 46
Kontakt gazeta@bychawa.pl Strona www.bychawa.pl
Dyżury redakcyjne pełnione są codziennie (pon.-pt.) w godz. 7.30-15.30
Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i redakcji tekstów oraz zmiany tytułów.

Dożynki 2019

przedstawiamy starostów naszych Dożynek Gminnych

© Marek Matysek/Urząd Miejski w Bychawie

Justyna Malec (42 lata) pochodzi z Tarnawki, od 15 lat mieszka w Koszarzewie Dolnym-Kolonii. Państwo Malcowie posiadają 30 ha ziemi. Zajmują się uprawą zbóż, kukurydzy i buraków. Ponadto hodują około 60 sztuk bydła mięsnego. Pani Justyna jest żoną Mirosława, mamą Mateusza i Natalii.

Jan Gajur (58 lat) pochodzi z Godziszowa, od 52 lat mieszka w Woli Dużej-Kolonii. Państwo Gajurowie zajmują się uprawą 20 ha ziemi, na której zasiewają głównie zboża, rzepak i buraki. Ponadto pan Jan prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą powiązaną z rolnictwem. Pan Jan jest mężem Barbary i ojcem czwórki dzieci: Dominika, Joanny, Łukasza i Eweliny oraz dziadkiem trójki wnuków: Filipa, Franka i Zosi.

Burmistrz Bychawy zaprasza mieszkańców gminy Bychawa na gminne obchody 80. rocznicy wybuchu II wojny światowej

W programie:

- » 11.30 – msza święta w intencji ofiar II wojny światowej
- » 12.30 – przemarsz główną ulicą Bychawy pod pomnik Marszałka Józefa Piłsudskiego
- » 13.00 – wspomnienie ofiar II wojny światowej - okolicznościowe przemówienie Burmistrza Bychawy Janusza Urbana, złożenie wieńców przez delegacje ze szkół, organizacji i zakładów pracy.

Biorąc udział w uroczystości wspólnie oddajmy cześć ofiarom II wojny światowej.

„Schleswig-Holstein” ostrzeliwuje Gdynię z portu w Gdańsku (13 września 1939 r.)

Kilka słów o sołectwach organizujących Dożynki Gminne w Bychawie

Liczba mieszkańców: 167

■ Kosarzew Dolny-Kolonia

Kosarzew, dawniej Kozarów, to wieś o metryce średniowiecznej, zlokalizowana w dolinie rzeczki biorącej od niej nazwę. Dawniej zwano ją Kożą, Kozarzem. Nazwę wsi wywodzić należy od słowa „kosarz”, „koszar”, co oznacza zagrodę dla owiec lub bydła. Określenie przynieśli ze sobą pasterze wołoscy.

Średniowieczny Kosarzew zasiedlony był przez szlachtę zagrodową mieszkającą w części Kosarzew Stróża a dawniej Struża (od strugi) albo też Straża, oraz kilku właścicieli częściowych Kosarzewskich h. Kościeszka. Później sprawy własnościowe komplikują się i rejestr podatkowy z XVII w. wymienia już kilkunastu właścicieli wsi. W XIX w. w Kosarzewie są cztery majątki i dwory. Kosarzew Dolny należał do rodziny Kozarynow.

Kosarzew miał dzieje równie bogate jak dobra Gałęzowskie, Bychawa czy Stara Wieś. Nie miał tyle co one szczęścia do skrupulatnych kronikarzy prowadzących zapiski przez pokolenia, ani do badaczy, pracowicie śledzących dokumenty, przeszukujących archiwa, podążających tropem minionych zdarzeń. Już krótka wizyta na bychawskim cmentarzu przypomni nazwiska zasłużonych mieszkańców Kosarzewa. Takich jak: Cyprian Turowski lekarz i społecznik, Antoni Urbański zapomniany dziś pisarz albo nauczyciel, kierownik kosarzewskiej szkoły Zygmunt Sadkowski. Również dzieje rodu Okulicz-Kozarynow obfitują w barwne postaci.

Jak wynika z najstarszych map topograficznych tego obszaru, na terenie gminy Bychawa znajdował się Dwór Kosarzew Dolny położony nad zbiornikiem wodnym. XVIII-wieczne lustracje majątków wymieniają dwory w Kosarzewie jako drewniane, kryte strzechą. Jaki był dwór z końca XIX w.? Opisu ani ilustracji nie mamy. Nie istnieje też staw zasilany nurtem rzeczki i strumieniami płynącymi z wyżyn. Inny przebieg miał gościniec z Krzczonowa do Bychawy. Biegnął przez Stróżę i Kosarzew Dolny na południe od Kosarzewki do narożnika

lasu. Część tamtej drogi zachowała się do dziś. Nie ma wtedy jeszcze kolonii Kosarzew Dolny. Z fragmentarycznych informacji nasuwa się wniosek, że właściciele majątku Kosarzew Dolny przeżywali trudności ekonomiczne i stopniowo parcelowali ziemię. Kolonia Kosarzew była bodaj ostatnim jego elementem sprzedanym tuż przed I wojną światową.

Dzisiejsze sołectwo Kosarzew Dolny-Kolonia rozciąga się na południe od Kosarzewki i drogi do Bychawy w kierunku do Władysławowa i Urszulina. Pola podnoszą się łagodnie ku wierzchowinie. Kosarzewka jest tu małym strumieniem. W czasach historycznych była młynówką. Na odcinku od drogi do Skawinka tworzy niewielki przełom, pomiędzy terasą, na której wznosi się wieś, a wyższym prawym zboczem, na którym rośnie las. Las zwany „Kosarzewskim” albo „Romanowskim” jest ładnym grądem grabowo-dębowym lub grabowo-lipowym z domieszką sosny, osiki, brzozy.

Wieś zachowała wiele elementów tradycyjnej zabudowy, przywołując zapomniany element swojskości. Obok murowanych domów dużo tu drewnianych chat, spichlerzy i stodół; obejścia otoczone płotem ze sztachet, przytulne ogródki i stare sady.

Przy drodze Bychawa – Krzczonów, pośród starych lip, bogato urządzona kapliczka – właściwie prawdziwe barokowe theatrum z figurami Jezusa, Maryi, aniołów, dzieło ludowej artystki p. Teodozji Matysek. Przy drodze głównej znajduje się remiza OSP i przystanek autobusowy. Przez lata funkcjonował sklep.

Fragment przewodnika „Gmina Bychawa – moje małe centrum świata”

Liczba mieszkańców: 87

■ Skawinek

Na mapie kwatermistrzostwa w miejscu dzisiejszego Skawinka jest pole. Na mapie z końca XIX w. we wschodniej części u ujścia potoku romanowskiego jest osada lub uroczysko o nazwie Jezioroki. Czyżby jeszcze jeden zbiornik wodny?

Wieś ciągnie się wzdłuż doliny Kosarzewki. Rzeki, której nie ma. Bo rzeczka, po przyjęciu dopływu – potoku z Romanowa – przepływa jeszcze kilkadziesiąt metrów i znikła. Pojawia się dopiero jakieś dwa kilometry dalej. Tylko po śnieżnej zimie lub wyjątkowych ulewach rzeka ożywa. Stały ciek nie płynie tędy już od dawna, od jakichś 40, może 50 lat. Ale wiosną w dolinie były podmokłe łąki, na których gniazdowały całe stada czajek, latem trawy koszone, a później wypasano stada krów. Rzeczkę zasilają potoki płynące z Olszowca, po obfitych opadach ożywały źródła spod zboczy.

Pola Skawinka biegną ku północy, w kierunku Olszowca od wąwozu – głębocznicy przy rozstaju dróg koło Woli Dużej po potok romanowski. Granica północna z Olszowcem przecina wznoszącą się wierzchowinę równoległą do rzeki. Południowa część sołectwa rozciąga się pomiędzy uroczyskiem Kobylki Dół, skrajem lasu porastającego strome zbocze, dalej na wschód wzdłuż drogi Bychawa – Krzczonów, aż do wschodniego krańca kolejnego lasu z opisaną już kapliczką. Stąd skrajem lasu i polną drogą do Kolonii Kosarzew. Osią wsi jest droga wzdłuż koryta rzeki. Prawe zbocze, bardziej strome, porastają sady i drzewa oraz niewielka kseroterma. Lewe, łagodniejsze, skupia większość zabudowań ciągnących się wzdłuż dawnej drogi. Dalej teren podnosi się ku wzgórzom. Część zajmuje las, część pola na rozległej wysoczyźnie. Najwyższy punkt oznacza przydrożny krzyż pośród drzew, przy rozwidleniu dróg do Krzczonowa i Wysokiego. Stąd rozległy widok na okolicę. Nieopodal zaczyna się piękna droga w dół do Skawinka i dalej do Olszowca lub Woli Dużej.

W zachodnim narożniku Skawinka, na granicy z Wolą Dużą, biją silne źródła, uważane niekiedy mylnie za początek Kosarzewki. Po stronie Skawinka rzekę zasilają źródła napelniające staw, oraz mokradła porośnięte wikliną, u ujścia Kobylego Dołu.

Nazwa wsi wywodzi się od nazwiska właścicieli, Skawińskich h. Rawicz, do których pod koniec XIX i do połowy XX w. należał majątek Wola Bychawska wraz z folwarkiem, któremu nadali nazwę.

Trzeci najmłodszy folwark Skawińskich, nazwany od nich Skawinkiem, powstał w 1916 roku, kiedy wybudowano tu drewniany dom na podmurówce, w którym zamieszkało w tym roku małżeństwo Józefa i Walerii Skawińskich... [Waleria – M.K.] owdowiała po siedmiu latach bezdzietnego małżeństwa, i odtąd aż do 1962 roku, to jest – całkowitej sprzedaży Skawinka – mieszkała tu wraz z niezamężną siostrą Anną.

Opowiada p. Stanisław Skawiński w rozmowie z p. Marią Dębowczyk przeprowadzonej w 2004 r.

Tuż przed wojną w 1939 roku sprzedała 10 ha w Skawinku, graniczące z Wolą Dużą. Transakcji, mimo wypłaty pieniędzy, nie zdążyła potwierdzić notarialnie, a to spowodowało, że w wyniku reformy rolnej w 1944 roku rozparcelowano i tę ziemię. Strata nabywców była oczywista, co burzyło spokój sumienia ciotki Walerii, żyjącej skromnie z siostrą już tylko z kawałka wydzierzawionego komuś pola.

W 1962 roku sprzedała „resztówkę” Skawinka, a pieniądze tak uzyskane oddała państwu Janiszewskim, wyrównując im po latach stratę za zabrane w wyniku reformy hektary. Obydwie z siostrą pozostały bez środków do życia...

Fragment przewodnika „Gmina Bychawa – moje małe centrum świata”

Kilka słów o sołectwach organizujących Dożynki Gminne w Bychawie

Wola Duża

Badania archeologiczne stwierdzają na terenie Woli nagromadzenie stanowisk dokumentujących osadnictwo począwszy od neolitu aż do średniowiecza. Nazwa wsi Wola Bychawska występuje w dokumentach już w pocz. XV w. i wiąże się z osadnictwem na prawie magdeburskim.

Gospodarstwa były duże, łanowe (ok. 25 ha). Jak wynika z tekstu Długosza, cała ziemia w okolicy Bychawy z Wolą i Zdrapami była zajęta pod uprawę. Zachował się częściowo średniowieczny układ niw, oczywiście rozdrobniony późniejszymi podziałami.

Z zachowanych dokumentów z XV i XVI w. wynika, że okoliczni kmiecie byli zamężni, prowadzili własne interesy, składali hojne ofiary na kościół, a nawet pożyczali pieniądze panom. Późniejsze czasy nie były dla włościan tak pomyślne: wzrastały powinności pańszczyźniane, gospodarstwa ulegały rozdrobnieniu, wojenne zawieruchy pustoszyły wsie. Dobra bychawskie począwszy od XVII w. bywały to łączone, to znów dzielone skutkiem spadków, sprzedaży, zastawów; bywały przedmiotem sporów i spraw sądowych, nawet zbrojnych zajazdów. Wola Bychawska od XV w. stanowiła odrębny folwark ze względu na wielkość zajmowanej przestrzeni.

Ostatnim właścicielem, któremu udało się „zebrać” włości bychawskie, był hr. Karol Scipio del Campo, generał insurekcji kościuszkowskiej. Fakt ten miał miejsce na początku XIX w. Jak wyglądała wtedy Wola Bychawska? Zobaczymy na ówczesnej mapie: wieś rozciągała się na prawym, wysokim brzegu Koszarzewki. Nivy chłopskie biegnęły ku północnemu wschodowi i zajmowały niewielki areał. Borkiem płynęły strumienie pośród zarośli. Na zachód od wąwozu widnieją pojedyncze zabudowania. Dolina Koszarzewki jest przegrodzona tamą na całej szerokości, tworząc duży zbiornik wodny. Cofka sięga kilkaset metrów, aż za połowę wsi. Ślady osadów jeziornych widać do dziś na zboczach. Zabudowania dworskie wznoszą się na lewym brzegu, tu gdzie dziś szkoła.

Późniejsi właściciele wspominają o starym drewnianym dworze usytuowanym poniżej. Może zbudowano go wtedy. Prawdopodobnie powstał później. Na mapie kwatermistrzostwa późniejszej o jakieś 40 lat pojawia się Wola Mała. Zadłużone dobra bychawskie wraz z Wolą nabył Karol Wołk-Łaniewski gospodarujący zaradnie i z powodzeniem. Po jego śmierci majątek odkupił w 1852 r. Wincenty Korwin-Sarnecki, zięć Scypiona, dawny oficer napoleoński. Posiadłości odziedziczył po nim syn Zygmunt Sarnecki (w 1857 r.). Pisarz, dziennikarz, tłumacz, dramaturg, aktor i reżyser, znawca sztuki. Ale nie gospodarz. Prowadząc życie światowe,

dobra powierzył dzierżawcom i zarządcom, a żyjąc ponad stan stopniowo sprzedawał majątkość. To za rządów Zygmunta Sarneckiego dobra podzielono ostatecznie, m.in. wydzielając Wolę Bychawską. Sarnecki sprzedał zadłużone majątkość w 1866 r. Notarialne wydzielenie Woli nastąpiło podczas kolejnej transakcji w 1886 przy sprzedaży Woli przez Marię Duniewską. Nową nabywczynią stała się Wanda Micińska – matka Tadeusza Micińskiego, późniejszego pisarza okresu Młodej Polski. Owdowiła Micińska, nie radząc sobie z gospodarstwem, po trzech latach wyzbyła się majątku.

Kolejnymi i ostatnimi już dziedzicami Woli Bychawskiej zostali Skawińscy. Posiadłość obejmującą 67 włók – ok. 2000 morgów – kupił Wincenty Skawiński, właściciel dóbr w powiecie krasnostawskim. Na stałe w okolicach Bychawy zamieszkał Klemens Skawiński, syn Wincentego.

(...) postawiono w latach 1904–1905 własny, murowany, dość obszerny dworek i zabudowania gospodarskie, z czasem na terenie majątku działacz zaczął gorzelnię i młyn... Dom stał na wzgórzu powyżej rzeki Koszarzewki, tworzącej zwłaszcza wiosną zakola i wielkie rozlewiska, miejsce kąpieli mieszkańców w dni upalne – wspomina Stanisław Skawiński wnuk Klemensa.

Młyn w 1907 r. zakupiła spółka Dutkiewicz – Lipiński. Istniał jeszcze po II wojnie światowej. Niepowetowanych strat przyczyniła I wojna światowa. Spłonęła podczas walk frontowych świeżo wybudowana gorzelnia, zbombardowany został dwór. Gorzelni już nie odtworzono, odbudowa domu pochłonęła znaczne sumy. Kryzys ekonomiczny lat 30. spowodował konieczność wyprzedania ziemi, tak, że do końca II wojny światowej majątek stopniał poniżej 50 ha. Nie uchroniło to Skawińskich od przejęcia ziemi dekretem PKWN z naruszeniem nawet ówczesnego prawa. Jako wrogowie klasowi trafili do komunistycznych więzień. Skawińscy nie zamykali się w kręgu spraw gospodarczych i towarzyskich. Byli ludźmi społecznie wrażliwymi, brali udział w procesie przemian cywilizacyjnych i ekonomicznych, jakim był fenomen Bychawy na przełomie XIX i XX w. Obok ks. Antoniego Kwiatkowskiego, obok Koźmianów i Przewłockich byli liderami tych działań.

Można powiedzieć, że dorobek właścicieli Woli Bychawskiej, przemianowanej po wojnie na Wolę Dużą, nie poszedł na marne. Już w 1946 roku powstała tu Zasadnicza Szkoła Zawodowa kształcąca krawców i elektryków. Po krótkiej przerwie w latach 1957–1960 szkołę zreorganizowano, dodając trzyletnie technikum mechaniczne. W 1974 r. zbudowano nowy gmach. W 1980 powstało pięcioletnie technikum mechaniczne o specjalności samochodowej. Szkoła otrzymała

patrona, na którego wybór największy wpływ miała sama młodzież. Został nim legendarny „Hubal”, mjr Henryk Dobrzański – dowódca oddziału partyzanckiego.

Jeszcze rzut oka na współczesną Wolę Dużą. W skład sołectwa wchodzi niewielki obszar na południe od Koszarzewki, pomiędzy dawną drogą folwarczną, obecnie ulicą Reymonta, a Kobylim Dołem, oraz większą część lasu porastającego strome zbocza tzw. Kobylej Góry wzdłuż drogi do Krzczonowa. Sam teren dawnego dworu, obecnie szkoły, przynależy administracyjnie do Bychawy. Na północ od rzeki zabudowania wsi ciągną się wzdłuż jej biegu wysoko na skarpie, dojazd do nich zapewnia droga „zatylna”, obecnie zwana powodziową. Drugą linię zabudowy stanowi Kotułówka (od nazwiska mieszkańców) wzdłuż drogi do Olszowca i Piotrkowa. Granicą zachodnią sołectwa jest skraj wąwozu Borek alias Głazikowe Doły do drogi Bychawa – Osowa. Stąd łamaną linią przez wierzchołki ku granicy z Kolonią Osowa na północy i z powrotem do drogi Bychawa – Olszowiec. Od skraju zabudowań Olszowca połączy drogą do Skawinka i wzdłuż Koszarzewki do wylotu Kobylego Dołu.

Wola Duża-Kolonia

Wieś rozciąga się wzdłuż drogi lokalnej Wola Duża – Osowa, od odnogi wąwozu Borek, obok pagórka – ostańca (Świżowa Góra), dalej opadając na ptn.-zachód ku kotlinie Osowy. Wieś jest niewielka i historię ma krótką. Powstała w latach 30. XX w. w rezultacie parcelacji majątku Skawińskich. W latach 80. przybyło tu wielu kolonistów, głównie z okolic Janowa Lubelskiego – z Chrzanowa, z Godziszowa – upatrując tu warunki do lepszego życia. Dawna nazwa tego miejsca brzmi „Wypychów”. Być może stąd, że ciężkie wozy na błotnistej drodze grzęzły i trzeba je było wypychać. Kolonia ma układ pól inny niż otaczające ją wsie. Prostopadłe do drogi niwy są szersze, a zabudowania rzadsze niż we wsiach historycznie starszych.

Pola Woli Dużej-Kolonii są wierzchołkami zwieńczoną pagórkami-ostańcami sięgającymi powyżej 270 m n.p.m. Wierzchołki w okolicy Woli Dużej, Wypychowa, Osowy były niegdyś miejscem wydobywania opoki, margla i piasku. Na mapie sprzed półwiecza widnieją liczne kamieniołomy i piaskownie, do dziś pozostało jedno duże wyrobisko na wschód od wsi.

Obiektem bardzo istotnym dla wsi jest ujęcie wody zasilające system gminnych wodociągów, zbudowane w latach 90. Cały ten fragment Wyniosłości

Osią wsi i najbardziej malowniczą jej częścią jest dolina Koszarzewki. Zachowało się tu jeszcze sporo starych drzew nadrzecznych, głównie topoli i wierzb, i tradycyjna zabudowa wiejska, zapewne przed – i tuż powojenna. Można tu spotkać domy drewniane oszalowane lub z „zagatą”. Niektóre adaptowano do współczesnych potrzeb, np. ustawiając je na wysokiej podmurówce. Zachowały się jeszcze stare sady i tradycyjne ogrody. Cudownym uroczyskiem są źródła-stoki, tworzące stawki zwany dawniej Mokre. W zaroślach usłyszeć można śpiew słowika, wilgi albo drożdów, zobaczyć kolorowego zimorodka lub szczygła. Przy lokalnym skrzyżowaniu dróg znajdziemy murowaną kapliczkę Matki Boskiej obok odnowionej remizy OSP. Doliną biegnie szlak rowerowy. Okoliczne drogi na wierzchołkach zapewniają ładne widoki na rolniczo-leśny krajobraz. Południowymi zboczami doliny Koszarzewki obejmując część wierzchołków należących do Koszarzewa, Skawinka i Woli przebiega granica Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Fragment przewodnika „Gmina Bychawa – moje małe centrum świata”

Giełczewskiej jest szczególnie ważny dla ochrony zasobów wodnych w skali kraju, objęty zasięgiem Głównego Zbiornika Wód Podziemnych. Rolnicy miejscowi zajmują się głównie produkcją zbóż i roślin okopowych oraz hodowlą świń. Uprawia się też maliny, porzeczki i aronię. W Woli Dużej-Kolonii znajduje się duży skup owoców.

We wsi są dwa krzyże przydrożne i kapliczka, przy których odbywają się nabożeństwa majowe i doroczne poświęcenie pól.

Oprócz miejsc sakralnych miejscem spotkań mieszkańców jest wąwóz Głazikowe Doły. Nowoczesny, ekologiczny plac zabaw dla dzieci powstał ze środków unijnych w pobliżu ujęcia wody. Mieszkańcy cenią sobie wspólne śpiewanie, czy to nabożne, czy też biesiadne na weselach. Są bardzo zżyci i zgodni.

Osobliwe hobby ma sołtys p. Stanisław Gajur. Hoduje gołębie pocztowe, których ma ok. 150, wśród nich laureaci zawodów sportowych lokalnych, krajowych i międzynarodowych.

Fragment przewodnika „Gmina Bychawa – moje małe centrum świata”

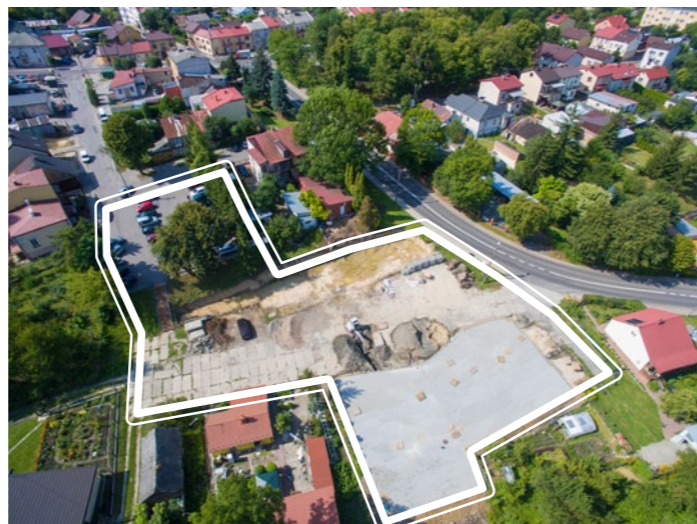

Inwestycyjnie w gminie Bychawa

Tu będzie rozkwitał lokalny handel – modernizujemy bychawskie targowisko

Plac targowy przy ul. Lubelskiej – w trakcie prac (2019-08-12)

▲ Trwają prace nad realizacją inwestycji „Przebudowa istniejącego targowiska miejskiego w Bychawie przeznaczanego na promocję lokalnych produktów”. Plac targowy przy ul. Lubelskiej oraz ul. Stefana Batorego zostanie utwardzony i otrzyma nowe, częściowe zadaszenie. Powstanie budynek sanitarno-higieniczny, elementy małej architektury, zadaszenie schodów. Parking przy ul. Podwale również zostanie utwardzony. Planowany termin zakończenia robót budowlanych to październik 2019 roku.

Wartość zadania: 2 152 377,00 zł brutto; z czego 999 999,00 zł zostanie dofinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego – Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszenie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury i powiązanej infrastruktury”.

W związku z powyższą inwestycją informujemy, że targowisko przy ul. Lubelskiej oraz ul. Fryderyka Chopina będzie nieczynne. Do czasu zakończenia prac wszystkich handlujących prosimy o zajmowanie miejsc na placu targowym (płytkie asfaltowej) przy ul. Sportowej.

Jesienią mieszkańcy pojedą nową drogą przez Wincentówek

Parking przy ul. Podwale – w trakcie prac (2019-08-12)

© Marek Mayszek/Urząd Miejski w Bychawie

Wincentówek. Fragment drogi z pierwszą warstwą asfaltu (2019-08-09)

▲ Trwają prace nad przebudową drogi gminnej w miejscowości Wincentówek. Zmodernizowane zostanie kolejne 1355 mb jezdni – od oczyszczalni ścieków, gdzie kończy się nawierzchnia wyremontowana w roku ubiegłym, do drogi powiatowej relacji Bychawa-Lublin. Planowany termin zakończenia przedsięwzięcia to koniec września 2019 roku.

Koszt zadania to 805 696,40 zł, w tym dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych w kwocie 409 809,00 zł.

Modernizujemy sieć wodociągową

Trwają prace nad remontem starej sieci wodociągowej przy ul. Marii Konopnickiej (przewidywane zakończenie prac w sierpniu br.) oraz ul. Szarych Szeregów (przewidywane zakończenie prac we wrześniu br.) w Bychawie. Niebawem rozpocznie się budowa nowego odcinka wodociągu w miejscowościach Wola Duża i Marysin.

Trzymamy kciuki za otrzymanie dofinansowania na remonty kolejnych dróg

Czekamy na końcowe wyniki postępowania, które dotyczy wniosków złożonych do Funduszu Dróg Samorządowych na dofinansowanie przebudowy dróg w miejscowościach: 1) Wola Gałęzowska – Wola Gałęzowska-Kolonia, 2) Olszowiec – Olszowiec-Kolonia – Romanów, 3) Bychawka Trzecia, 4) Skawinek. Z informacji uzyskanej z Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego wynika, że zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej 107239L w miejscowości Bychawka Trzecia” i „Przebudowa drogi gminnej 107229L w miejscowości Skawinek” zostały ujęte na liście zadań przeznaczonych do realizacji i dofinansowania. Czekamy na zatwierdzenie listy zadań przez premiera.

Wyremontowaliśmy kolejne bychawskie ulice – ks. Dominika Maja i 1 Maja

© Marek Mayszek/Urząd Miejski w Bychawie

▲ Zakończono modernizację bychawskich ulic ks. Dominika Maja i 1 Maja o łącznej długości 194 mb. Prace objęły wymianę nawierzchni, krawężników, chodnika dla pieszych oraz udrożnienie studzienek kanalizacji deszczowej. Inwestycja została zrealizowana ze środków własnych Gminy Bychawa w kwocie 313 847,42 zł.

Susza i grad niestety nie ominęły także naszych okolic

W lipcu i sierpniu 2019 roku ponad 250 wniosków rolników wpłynęło do Urzędu Miejskiego w Bychawie o szacowanie szkód w gospodarstwach rolnych spowodowanych przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne tj. przymrozki wiosenne, grad, deszcz, nawałnice i susze.

Obecnie trwają prace komisji, które przedłużają się ze względu na nowe wytyczne Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Uzależniają one oszacowanie szkody od kategorii glebowej, na której znajduje się uprawa.

Czas na stypendia szkolne

Stypendium szkolne ma charakter socjalny i zależy od dochodu. Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być wyższa niż kwota 528 zł. Ustalana jest na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Termin składania wniosków: do 15 września 2019 roku. Szczegółowych informacji o zasadach uzyskania i pobierania stypendium socjalnego udzielają pracownicy wydziału Oświaty, Spraw Społecznych i Organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Bychawie (II piętro pok. 28, tel. 81 566 00 87 wew. 53 i 13).

Burmistrz Bychawy o...

...gazyfikacji i...

Umowa na współpracę przy rozpoczęciu procesu gazyfikacji gminy Bychawa została podpisana już wiele lat temu. W owym czasie doszło do porozumienia na mocy którego wytypowana przez spółkę gazową firma z Rzeszowa wykonała dokumentację rurociągu z Lublina do miejscowości Wandzin, skąd gaz miał być rozprowadzany siecią po terenie miasta ustalonymi wcześniej trasami. Dawało to szansę na dość szybkie powodzenie tego przedsięwzięcia, ale oczywiście zależało to również od środków zewnętrznych – dlatego, że koszt inwestycji planowany był na około 30 milionów złotych. Niestety do realizacji tego zadania zgodnie z założonym projektem nie doszło. Zmieniły się władze spółki gazowej, które odrzuciły tę drogę gazyfikacji miasta, co za tym idzie również znacznej części gminy. A nowe władze spółki na spotkaniu zakomunikowały mi, że obecnie preferowany jest model ustawiania zbiorników na gaz płynny stężony, a więc mamy tu do czynienia już z technologią LNG. Tak widzą władze spółki ewentualną gazyfikację. No niestety deklaracja ta początkowo do niczego konkretnego nie prowadziła – w związku z tym ja jako burmistrz zacząłem poszukiwać alternatywnej drogi do szybszego doprowadzenia gazu do Bychawy. Skontaktowałem się z przedstawicielami firmy Blue Gaz, która zaoferowała możliwość postawienia zbiorników w ciągu półtora roku od momentu podpisania porozumienia. Poziom rozmów był już zaawansowany, co więcej na Mazowszu zobaczyliśmy podobną instalację

mapa planowanych modernizacji dróg

gazową. Najprawdopodobniej to spowodowało reakcję dotychczasowego partnera tj. spółki gazowniczej, która do tej pory nie wykazywała większego zainteresowania tym projektem, a teraz wyraziła chęć przyspieszenia tego procesu. Doszło do szeregu rozmów pod moją egidą, również do spotkania gdzie porównywaliśmy oferty złożone przez obydwie podmioty. W rezultacie tego swoistego rodzaju wyścigu o to kto dokona gazyfikacji miasta Bychawa powróciliśmy do koncepcji współpracy z Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem. Założenia tych wspólnych działań są takie, że na gazyfikację kilku sołectw, tj. Leśniczówki, Gałęzów-Kolonii Pierwszej, Zdrap i Bychawki Drugiej częściowo wykorzystana zostanie istniejąca już sieć gazowa z gminy Strzyżewice, ale na tym kończą się jej możliwości technologiczne. Natomiast projekt gazyfikacji miasta będzie realizowany w oparciu o zbiorniki, dla których posadowienia poszukujemy

obecnie działki inwestycyjnej. Takową propozycję złożyliśmy już. W ten sposób gaz popłynąłby do mieszkańców do czasu ewentualnego powrotu do koncepcji rurociągu. Niemniej jednak na tę chwilę gazyfikacja miasta opierać się będzie na zbiorniki z dowożonym gazem. Pod koniec sierpnia lub na początku września bieżącego roku będzie miało miejsce spotkanie koordynacyjne dotyczące gazyfikacji Bychawy. Wezmą w nim udział przedstawiciele spółki gazowej oraz najbardziej zainteresowanych podmiotów z terenu miasta – mowa tu przede wszystkim o przedstawicielach: Spółdzielni Mieszkaniowej, bychawskich instytucji edukacyjnych, Bychawskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego, Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej. W trakcie spotkania wspólnie zastanowimy się jak najszybciej zrealizować gazyfikacji Bychawy, tak by gaz mógł być wykorzystany już od przyszłego sezonu grzewczego. Jak widać prace trwają i zrobimy wszystko by tą zapowiedź o kontynuacji procesu gazyfikacji

urzeczywistnić. Mamy świadomość, że paliwo to jest bardzo ważnym elementem rozwoju miasta. Gaz jest ostatnim medium, którego nam brakuje. Budowę sieci gazyfikacyjnej traktujemy nie tylko jako dostęp do cennej usługi, czy walkę o ekologię w naszym mieście, ale również jako element rozwoju infrastrukturalnego i przyciągnięcie ewentualnych inwestorów. Bez wątplenia fakt, że Bychawa będzie miała gaz jest jednym z podstawowych czynników przemawiających za ulokowaniem tu swych przedsięwzięć przez ewentualnych inwestorów. Brak tego medium może powodować, że niektórzy przedstawiciele firm mogą rezygnować z Bychawy jako potencjalnego rejonu inwestycyjnego. A przecież zależy nam na zdobyciu inwestorów. Oczywiście o postępach w kwestii gazyfikacji będziemy informować mieszkańców na bieżąco. W tej chwili trwają prace studyjne. Składane są deklaracje. Pierwszym etapem gazyfikacji staramy się objąć możliwie jak największą liczbę firm oraz mieszkańców indywidualnych.

Więcej informacji na temat gazyfikacji można uzyskać w Urzędzie miejskim w Bychawie pok. nr 3.

...dalszej modernizacji sieci dróg na terenie gminy Bychawa

Kontynuujemy nasze prace nad modernizacją sieci dróg – zarówno tych powiatowych jak i gminnych. W poprzedniej kadencji na ten cel zostało przeznaczone dużo pieniędzy, wiele tych dróg zrobiliśmy. Można powiedzieć, że znaczna część tego podstawowego systemu komunikacyjnego jest wykonana. W tej chwili kontynuujemy prace we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Lublinie.

Mamy zapewnienie, że droga relacji Bychawa – Grodzany – Leśniczówka – Gałęzów-Kolonii Pierwsza w kierunku Kielczewic będzie realizowana wspólnie przez Gminę i Powiat. Gmina Bychawa przeznaczy na realizację tej inwestycji ponad 1 600 000,00 zł. Jak widać będzie to dla nas znacznym wysiłkiem finansowym. Jednak nie mamy wątpliwości co do ważności tejże drogi i rozumiemy konieczność wykonania prac modernizacyjnych na niej.

Do tej pory drugim istotnym problemem z zakresu ciągów komunikacyjnych na terenie naszej gminy, który ku mojej wielkiej radości niebawem zostanie rozwiązany, była droga relacji Bychawa – Zaraszów – Wysokie. Znajduje się ona w bardzo złym stanie technicznym. W głównej mierze jest to spowodowane tym, że trasa ta stanowiła swoistego rodzaju obwodnicę w czasie remontu drogi 835 w kierunku na Lublin. Ze względu na pilną potrzebę remontu wspólnie z Radą Miejską w Bychawie – we współdziałaniu z Gminą Wysokie i Starostwem Powiatowym w Lublinie – postanowiliśmy wyasygnować na realizację tej inwestycji kwotę prawie 1 450 000, 00 zł. W połączeniu ze środkami na modernizację wymienionej wcześniej drogi relacji Bychawa – Grodzany – Leśniczówka – Gałęzów-Kolonii Pierwsza stanowi to wręcz ogromny wysiłek finansowy dla Gminy Bychawa. Niemniej jednak mamy świadomość znaczenia tego ciągu komunikacyjnego i uważamy, że warto wyasygnować tę kwotę nawet ze świadomością, że remonty innych odcinków drogowych, zarówno gminnych i powiatowych, czy też wojewódzkich będą musiały poczekać. Potrzeba dofinansowań inwestycji w tak wysokich kwotach spowoduje po prostu znaczne obciążenie możliwości inwestycyjnych budżetu Gminy Bychawa w ciągu najbliższych dwóch, trzech lat. Myślę, że oczekiwania mieszkańców Zaraszowa i miejscowości okolicznych zostaną tym samym zaspokojone i wszyscy będziemy mogli cieszyć się z wyremontowanej drogi, będącej istotnym połączeniem w kierunku na południowy-wschód. Droga ta, obok zmodernizowanej wcześniej trasy na Krzczonów stanowi ważny element całego systemu komunikacji.

Tak naprawdę niewiele już tych dróg powiatowych znajdujących się na naszym terenie pozostało do zmodernizowania. Po realizacji dwóch powyższych inwestycji będziemy rozmawiać o remoncie drogi relacji Olszowiec – Lewandowszczyzna i drogi Olszowiec w kierunku na Piotrków oraz drogi Stara Wieś Pierwsza – Sławy. Jest szansa, że prace na tych odcinkach rozpoczniemy jeszcze pod koniec tej kadencji.

Fotowoltaika w gminie Bychawa coraz bliżej

Zakończono nabór chętnych do projektu montażu odnawialnych źródeł energii pn.: „Eko-Energia w gminie Bychawa”. Bardzo cieszy nas, że mieszkańcy gminy Bychawa wykazali wysokie zainteresowanie tym zadaniem. Chęć montażu paneli fotowoltaicznych oraz kotłów zasilanych biomasą wykazało

ponad 250 osób. Aktualnie wnioski o dofinansowanie powyższego projektu jest przygotowywany do złożenia w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego w Lublinie.

Przewidywana kwota udziału w projekcie dla nieruchomości indywidualnej wyniesie 40% całej wartości montażu urządzenia z należnym podatkiem 8% VAT od dotacji w przypadku montażu całości

instalacji w obrębie budynku mieszkalnego. W przypadku montażu poza budynkiem mieszkalnym kwota udziału z należnym 23% VAT może wynieść 46% całej wartości montażu urządzenia.

Orientacyjne kwoty udziału własnego:

- » dla instalacji ok. 3,5 kW o wartości 23 800,00 zł – wkład własny wyniesie ok. 9 500,00 zł z 8% VAT lub 10 900,00 zł z 23% VAT
  - » dla montażu kotła na biomasę ok. 15 kW o wartości 13 000,00 zł – wkład własny wyniesie ok. 5 400,00 zł z 8% VAT lub 6 200,00 zł z 23% VAT
- Dodatkowe koszty dla instalacji indywidualnych (poza projektem) będą związane z dostosowaniem posiadanych instalacji do wymogów montażu urządzeń i należy je wykonać indywidualnie.

Projekt będzie realizowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 Działania 4.1. Wsparcie wykorzystania OZE.

Ponad pół miliona złotych z funduszu sołectkiego dla mieszkańców wsi

Decyzją radnych Rady Miejskiej w Bychawie w 2020 roku przywrócony zostanie fundusz sołectki. Kwota funduszu sołectkiego na 2020 rok w Gminie Bychawa wyniesie aż 543 354,06 zł. Jest to suma znacząco wyższa niż jeszcze kilka lat temu. Wysokość funduszu sołectkiego zależy od ilości mieszkańców danego sołectwa oraz od dochodów Gminy.

O tym jak i na jaki cel wydatkować środki pochodzące z funduszu sołectkiego mówi skarbnik Gminy Bychawa Elżbieta Dworak.

Do 31 lipca 2019 roku sołtysi otrzymali informację o wysokości środków z funduszu sołectkiego na zadania, które mogą zrealizować w swoich sołectwach. W następstwie tego sołtysi powinni

Skarbnik Gminy Bychawa Elżbieta Dworak

w swoim sołectwie zwołać zebranie, na którym społeczność danego sołectwa zobowiązana jest wybrać zadania, które chce zrealizować w ramach tych środków. Sołtys powinien zasięgnąć informacji o kosztach tego zadania, ponieważ przewidywana wartość zadań uchwalonych przez dane sołectwo musi mieścić się w kwocie środków, które otrzyma. Zebranie sołectkie podejmuje uchwałę (której każdy sołtys otrzymał wzór) oraz pisze protokół z tego zebrania. W protokole ma zostać wyszczególnione jakie zadanie/zadania uchwalili sołectwo i ilu mieszkańców sołectwa głosowało za tymi zadaniami. Uchwała, protokół i lista obecności (wszyscy mieszkańcy obecni na tym zebraniu muszą

podpisać się na liście obecności) będą załącznikami do wniosku, który sołtys musi złożyć do 30 września 2019 roku do Burmistrza Bychawy. Wzór wniosku także otrzymał każdy sołtys. Wniosek powinien zostać wypełniony – należy wpisać w nim nazwę zadania/zadań, które uchwalili mieszkańcy sołectwa, ich wartość oraz uzasadnienie ich realizacji.

Przedsięwzięcia, które mieszkańcy chcą zrealizować na terenie swojego sołectwa muszą być zadaniami własnymi gminy. Powinno to być działania drobne, ponieważ środki funduszu sołectkiego są przeznaczane przede wszystkim na bieżące mniejsze zadania – jest to jednym z celów tej formy wsparcia. Przede wszystkim zadaniami własnymi

gminy, na które mogą być przeznaczone te środki są remonty dróg, ale również mogą zostać przeznaczone na place zabaw (jeżeli w danym sołectwie znajduje się działka Gminy Bychawa, na jakiej powinien zostać usytuowany taki plac zabaw), wyposażenie świetlic szkolnych, szkół, czy Centrów Kultury Wiejskiej, zakup umundurowania i wyposażenia dla Ochotniczych Straży Pożarnych działających w danym sołectwie, czy remonty strażnic do których Gmina Bychawa ma prawo własności. Zadania realizowane w ramach funduszu sołectkiego powinny być zgodne ze Strategią Rozwoju Gminy Bychawa – wszystkie wymienione powyżej zadania są z nią zgodne.

Bardzo ważne jest także by we wniosku składanym do Burmistrza Bychawy napisać uzasadnienie realizacji zadania. Bez należytego umotywowania wniosek nie spełnia wymogów formalnych i podlega odrzuceniu. Uzasadnienie ma pokazać, że realizacja tego zadania służy poprawie życia mieszkańców. Dla przykładu: jeżeli zostanie wyremontowana droga, to poprawi się bezpieczeństwo i komunikacja, dojazd do ważnych ośrodków – szkoły, opieki zdrowotnej; jeżeli zostanie wyposażony plac zabaw, to poprawi się rozwój ruchowy dzieci, młodzieży, nastąpi rozwój kultury fizycznej; jeżeli wyposażenie zostaną Centra Kultury Wiejskiej, to poprawi to rozwój kulturalny mieszkańców poprzez chociażby przekazywanie tradycji kulinarnych młodemu pokoleniu; jeżeli zakupione zostanie wyposażenie dla Ochotniczych Straży Pożarnych spowoduje to poprawę bezpieczeństwa; jeżeli wyposażenie zostaną szkoły to także będzie to służyć rozwojowi i edukacji młodego pokolenia.

W ramach funduszu sołectkiego tyle mogą wydać mieszkańcy poszczególnych sołectw:

Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców sołectwa	Wysokość środków przypadających na sołectwo
Bychawka Druga	327	19 069,50 zł
Bychawka Druga-Kolonia	272	17 079,32 zł
Bychawka Pierwsza	173	13 497,01 zł
Bychawka Trzecia	278	17 296,43 zł
Bychawka Trzecia-Kolonia	157	12 918,05 zł
Gałęzów	455	23 701,18 zł
Gałęzów-Kolonia Druga	250	16 283,25 zł
Gałęzów-Kolonia Pierwsza	132	12 013,42 zł
Grodzany	403	21 819,56 zł
Józów	84	10 276,54 zł
Kosarzew Dolny-Kolonia	167	13 279,90 zł
Kowsk	102	10 927,87 zł
Leśniczówka	242	15 993,77 zł
Łęczycza	86	10 348,91 zł
Marysin	99	10 819,32 zł
Olszowiec	100	10 855,50 zł
Olszowiec-Kolonia	146	12 520,01 zł
Osowa	245	16 102,33 zł
Osowa-Kolonia	87	10 385,10 zł
Podzamcze	376	20 842,56 zł
Romanów	77	10 023,25 zł
Skawinek	87	10 385,10 zł
Stara Wieś Druga	187	14 003,60 zł
Stara Wieś Pierwsza	421	22 470,89 zł
Stara Wieś Trzecia	281	17 404,99 zł
Urszulin	116	11 434,46 zł
Wandzin	354	20 046,49 zł
Wincentówek	166	13 243,71 zł
Wola Duża	267	16 898,40 zł
Wola Duża-Kolonia	111	11 253,54 zł
Wola Gałęzowska	563	27 609,16 zł
Wola Gałęzowska-Kolonia	70	9 769,95 zł
Zadębie	202	14 546,37 zł
Zaraszów	265	16 826,03 zł
Zaraszów-Kolonia	207	14 727,30 zł
Zdrapy	261	16 681,29 zł
Razem:	7 816	543 354,06 zł

Znamy termin wyborów Parlamentarnych

KALENDARZ WYBORCZY DLA WYBORÓW DO SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I DO SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W DNIU 13 PAŹDZIERNIKA 2019 R.

Termin wykonania czynności wyborczych*	Czynności wyborcze
do dnia 24 sierpnia 2019 r.	- zawiadomienie Państwowej Komisji Wyborczej: - przez organ partii politycznej o utworzeniu komitetu wyborczego, - przez pełnomocnika wyborczego o utworzeniu koalicyjnego komitetu wyborczego lub o utworzeniu komitetu wyborczego wyborców
do dnia 26 sierpnia 2019 r. do dnia 3 września 2019 r. do godz. 24.00	- powołanie okręgowych komisji wyborczych - zgłaszanie list kandydatów na posłów oraz kandydatów na senatorów
do dnia 8 września 2019 r.	- utworzenie obwodów głosowania w zakładach leczniczych, domach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych, domach studenckich i zespołach tych domów oraz ustalenie ich granic, siedzib i numerów

do dnia 13 września 2019 r.

- podanie do wiadomości publicznej informacji o numerach i granicach obwodów głosowania oraz siedzibach obwodowych komisji wyborczych, w tym o lokalach przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, a także o możliwości głosowania korespondencyjnego przez wyborców niepełnosprawnych i możliwości głosowania przez pełnomocnika,
- zgłaszanie przez kapitanów statków wniosków o utworzenie obwodów głosowania na polskich statkach morskich,
- zgłaszanie kandydatów na członków obwodowych komisji wyborczych przez pełnomocników komitetów wyborczych

do dnia 22 września 2019 r.

- powołanie przez komisarzy wyborczego obwodowych komisji wyborczych,
- podanie do wiadomości publicznej informacji o numerach i granicach obwodów głosowania utworzonych za granicą oraz siedzibach obwodowych komisji wyborczych,
- sporządzenie spisów wyborców przez gminy

* Zgodnie z art. 9 § 2 i 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy, jeżeli koniec terminu wykonania czynności określonej w Kodeksie wyborczym przypada na sobotę albo na dzień ustawowo wolny od pracy, termin upływa pierwszego roboczego dnia po tym dniu. Jeżeli Kodeks wyborczy nie stanowi inaczej, czynności wyborcze są dokonywane w godzinach urzędowania sądów, organów wyborczych, urzędów gmin oraz konsulatów.

od dnia 22 września 2019 r.
do dnia 29 września 2019 r.

- składanie przez żołnierzy pełniących zasadniczą lub okresową służbę wojskową oraz pełniących służbę w charakterze kandydatów na żołnierzy zawodowych lub odbywających ćwiczenia i przeszkolenie wojskowe, a także ratowników odbywających zasadniczą służbę w obronie cywilnej poza miejscem stałego zamieszkania oraz policjantów z jednostek skoszarowanych, funkcjonariuszy Służby Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej oraz Służby Więziennej pełniących służbę w systemie skoszarowanym, wniosków o dopisanie do wybranego przez nich spisu wyborców sporządzanego dla miejscowości, w której odbywają służbę
- zgłaszanie przez wyborców niepełnosprawnych zamiaru głosowania korespondencyjnego w kraju, w tym przy pomocy nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a
- nieodpłatne rozpowszechnianie audycji wyborczych w programach publicznych nadawców radiowych i telewizyjnych przygotowanych przez komitety wyborcze
- podanie przez okręgowe komisje wyborcze, w formie obwieszczenia, informacji o zarejestrowanych listach kandydatów na posłów oraz zarejestrowanych kandydatów na senatorów
- składanie wniosków o sporządzenie aktu pełnomocnictwa do głosowania

do dnia 28 września 2019 r.

od dnia 28 września 2019 r.
do dnia 11 października 2019 r. do godz. 24.00

do dnia 3 października 2019 r.

do dnia 4 października 2019 r.

do dnia 8 października 2019 r.

- składanie wniosków o dopisanie do spisu wyborców w wybranym przez siebie obwodzie głosowania,
- składanie przez komitety wyborcze wyborców zrzeszonych w zarejestrowanych organizacjach mniejszości narodowych oświadczeń do Państwowej Komisji Wyborczej o korzystaniu ich list kandydatów na posłów ze zwolnienia z warunku określonego w art. 196 § 1 Kodeksu wyborczego, tj. obowiązku przekroczenia progu wyborczego
- zgłaszanie przez wyborców przebywających za granicą wniosków o wpisanie do spisu wyborców w obwodach głosowania utworzonych za granicą,
- zgłaszanie przez wyborców przebywających na polskich statkach morskich wniosków o wpisanie do spisów wyborców w obwodach głosowania utworzonych na tych statkach
- zakończenie kampanii wyborczej
- głosowanie

do dnia 10 października 2019 r.

w dniu 11 października 2019 r. o godz. 24.00
w dniu 13 października 2019 r. godz. 7.00-21.00

Informacje dotyczące wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej będą publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie Urzędu Miejskiego w Bychawie.

Komunikat Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie dla osób prowadzących gospodarstwo rolne lub punkty skupu

Podmioty prowadzące produkcję pierwotną produktów pochodzenia roślinnego oraz podmioty prowadzące sprzedaż bezpośrednią tych produktów obowiązane są złożyć wniosek o wpis do Rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z art. 61 i art. 63 ust. 2, 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2019 poz. 1252). Podmioty (zakłady) prowadzące produkcję pierwotną to osoby fizyczne prowadzące gospodarstwo rolne lub punkty skupu.

Ww. wniosek należy złożyć osobiście w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie – ul. Uniwersytecka 12, 20-029 Lublin lub przesłać pocztą na ww. adres.

Gminna Rada Seniorów w Bychawie drugiej kadencji już pracuje

Skład Gminnej Rady Seniorów drugiej kadencji:

Przewodnicząca – Ewa Rębecka
Zastępca Przewodniczącej – Lucyna Chromczak
Sekretarz – Ewa Korba
Zofia Kula
Janusz Lipiec
Krystyna Plewa
Danuta Ciechońska
Cecylia Rachwał
Maria Kostruba
Barbara Korba
Leokadia Środek
Tadeusz Rybaczek
Stanisława Wójcik
Zofia Szorek
Teresa Szopa

Stowarzyszenie Razem dla Kultury realizuje obecnie projekt – Aktywny Senior Gminy Bychawa, który został dofinansowany ze środków Rządowego Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na rzecz Aktywności Społecznej Osób

Starszych. Jego celem jest rozwój zróżnicowanych form aktywności społecznej seniorów z gminy Bychawa oraz wyposażenie członków Gminnej Rady

Seniorów i lokalnych liderów w nowe kompetencje, służące rozwojowi i wsparciu środowisk senioralnych. Program projektu przewiduje szkolenia,

wyjazdowe warsztaty i dwie wizyty studyjne dla Gminnej Rady Seniorów i dla wolontariuszy.

Ponadto w dniach 12-14 lipca 2019 roku przedstawiciele Gminnej Rady Seniorów odwiedzili Nowy Sącz, gdzie wzięli udział w warsztatach zorganizowanych przez Fundację Europejski Instytut Rozwoju Obywatelskiego. W programie szkoleń poruszano zagadnienia związane z samorządem lokalnym, inicjatywami lokalnymi, budżetem obywatelskim, formami działania i współpracy Gminnych Rad Seniorów z samorządem i organizacjami pozarządowymi.

W Bychawie trwają także szkolenia dla członków Gminnej Rady Seniorów i dla wolontariuszy, w ramach których ma zostać wypracowany Lokalny Program Wsparcia Seniorów. Na uczestników projektu czekają jeszcze dwie wizyty studyjne – pierwsza w Starych Babicach, druga w Jaśle.

W lipcu 2019 roku funkcję komendanta Komisariatu Policji w Bychawie przejął Grzegorz Szacoń

W imieniu mieszkańców dziękujemy za efektywną współpracę pomiędzy Komisariatem Policji w Bychawie a Samorządem Gminy Bychawa oraz za pełną zaangażowania pracę na rzecz bezpieczeństwa społeczności lokalnej.

Życzymy dalszych sukcesów, zadowolenia i pomyślności w życiu osobistym.

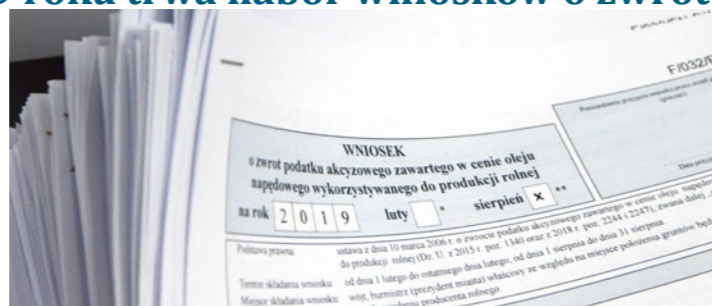
Janusz Urban burmistrz Bychawy
Grzegorz Szacoń przewodniczący
Rady Miejskiej w Bychawie

Przypominamy: do 2 września 2019 roku trwa nabór wniosków o zwrot akcyzy

Każdy producent rolny, który chce skorzystać z możliwości odzyskania części pieniędzy wydanych na olej napędowy wykorzystywany do produkcji rolnej może złożyć wniosek o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na 2019 rok w terminie od 1 sierpnia do 2 września 2019 roku.

Do wniosku o zwrot podatku dołącza się:

- » faktury VAT (lub ich kopie) stanowiące dowód zakupu oleju napędowego w okresie od 1 lutego do 31 lipca 2019 roku (zwrot przysługuje za olej oznaczony kodem CN 2710 19 43 do 2710 19 48, kodem CN 2710 20 11 do CN 2710 20 19 oraz CN 3826 00),
- » rolnicy posiadający bydło, którzy składają wniosek po raz pierwszy w tym roku – dokument wydany przez kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zawierający informację o liczbie dużych jednostek przeliczeniowych bydła będącego w posiadaniu producenta rolnego, w odniesieniu do każdej siedziby stada tego producenta, w ostatnim dniu każdego miesiąca roku poprzedzającego rok, w którym został złożony wniosek o zwrot podatku akcyzowego.

Limit zwrotu podatku akcyzowego w 2019 roku stanowi sumę:

- » 100,00 zł x ilość ha użytków rolnych oraz
  - » 30,00 zł x średnia roczna liczba dużych jednostek przeliczeniowych bydła.
- Stawka zwrotu podatku akcyzowego wykorzystywanego do produkcji rolnej w 2019 roku wynosi 1 zł od 1 litra oleju.
- Pieniądze będą wypłacane w terminie do 31 października 2019 roku, gotówką w kasie Urzędu Miejskiego w Bychawie albo przelewem na rachunek bankowy wskazany we wniosku.
- Druki wniosków o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej są dostępne w Punkcie Obsługi Interesanta w godzinach pracy Urzędu Miejskiego w Bychawie oraz na stronie internetowej www.bychawa.pl.
- Szczegółowe informacje na temat zwrotu można uzyskać w pokoju nr 22 Urzędu Miejskiego w Bychawie lub pod nr tel. 81 566 00 04, wew. 17.

Pomoc Żywnościowa Podprogram 2019

Od sierpnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Bychawie wydaje skierowania na otrzymanie pomocy żywnościowej.

Pomoc jest skierowana do osób, które spełniają kryterium dochodowe (dal osoby samotnie gospodarującej 1402 zł, dla osoby w rodzinie 1056 zł) oraz co najmniej jedną z przesłanek, tj. bezrobocie, bezdomność, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności itp.

Uzyskanie pomocy żywnościowej będzie możliwe dzięki realizacji Podprogramu 2019 w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, do którego przystąpił Ośrodek Pomocy Społecznej w Bychawie.

Szczegółowe informacje można uzyskać pod numerem telefonu: 81 566 01 27.

Ogłoszenie Burmistrza Bychawy

Działając na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. Nr 2204 z późn. zm.) informuję, iż na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miejskiego w Bychawie przy ulicy Partyzantów 1 został wywieszony na okres 21 dni wykaz części nieruchomości położonej przy ulicy Podwale w Bychawie przeznaczonej do oddania w najem.

Ogłoszenie Burmistrza Bychawy

Działając na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. Nr 2204 z późn. zm.) informuję, iż na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miejskiego w Bychawie przy ulicy Partyzantów 1 został wywieszony na okres 21 dni wykaz części nieruchomości położonej przy ulicy Kajetana Koźmiana w Bychawie przeznaczonej do oddania w najem.

Bychawska Drużyna Harcerska – Szczep „Baszta” przeszła do historii

Pragniemy poinformować Państwa, że Bychawska Drużyna Harcerska – Szczep „Baszta” została rozwiązana.

Z całego serca dziękujemy osobom, które wspierały działania harcerzy. Dziękujemy Państwu za każde dobre słowo skierowane pod ich adresem. Szczególne podziękowania kierujemy do wszystkich osób, które pomagały drużynie podczas akcji zbierania makulatury. Za pieniądze pozyskane ze sprzedaży makulatury planowano zakupienie sztandaru. Niestety nie doszło do realizacji tego przedsięwzięcia.

W związku z tym, pieniądze ze zbiórki makulatury, w wysokości 2000 złotych, postanowiliśmy przekazać na konto Hospicjum „Małego Księcia” w Lublinie.

Harcerze i rodzice

O profilaktycznym, zdrowym i sportowym spędzeniu lipcowej niedzieli

■ Park Miejski przy ul. 11 Listopada w Bychawie w niedzielę 28 lipca 2019 roku przeistoczył się w zaczarowaną krainę radości i znakomitej zabawy. Wszystko to za sprawą III Bychowskiego Festynu Rodzinnego „Profilaktycznie, zdrowo i sportowo”, którego organizacji podjęła się Gmina Bychawa wraz

z Bychawskim Centrum Kultury.

Wydarzenie zostało objęte Patronatem Honorowym Burmistrza Bychawy.

Tego słonecznego popołudnia zarówno na najmłodszych mieszkańców, jak i tych nieco starszych, czekały liczne atrakcje z nagrodami – gry, zabawy i konkursy. Dzieci zapoznały się m.in. z pracą strażaków, którzy zaprezentowali pojazdy i sprzęty jakie na co dzień pomagają im w dbaniu o nasze bezpieczeństwo. Liczne stoiska rozlokowane wokół sceny zachęcały najmłodszych do skorzystania z oferowanych różnorodnych aktywności – malowania twarzy i włosów, czesania finezyjnych fryzur, wykonywania plastycznych arcydzieł, czy zabawy na kolorowych dmuchanych zamkach, trampolinach i zjeżdżalniach. Organizatorzy – jak przystało na dobrych gospodarzy – zadbałi nie tylko o bezpłatne atrakcje, muzykę, ale także o smakołyki – watek cukrową, lody, popcorn, grillowane kiełbaski, owocowe napoje. Swoistą niedzielną wisienką na torcie była Potańcówka Bychawska z zespołem Prezydent.

■ Gmina Bychawa pomoże w opiece nad osobami niepełnosprawnymi

Już od września 2019 roku członkowie rodzin lub opiekunowie sprawujący opiekę nad osobą niepełnosprawną, będą mogli skorzystać z doraźnej, czasowej pomocy w formie opieki wytchnieniowej.

Opieka wytchnieniowa polega na zapewnieniu opieki niepełnosprawnemu dziecku lub osobie dorosłej, na czas, gdy nie może jej sprawować opiekun, np. z uwagi na zdarzenie losowe, potrzebę odpoczynku czy załatwienia codziennych spraw.

Udzielenie wsparcia rodzinom i opiekunom osób niepełnosprawnych będzie możliwe dzięki podpisanej w dniu 5.07.2019 r. umowie pomiędzy Wojewodą Lubelskim a Burmistrzem Bychawy dotyczącej przekazywania środków Funduszu Solidarnościowego z przeznaczeniem na realizację zadań w zakresie świadczenia usług opieki wytchnieniowej.

Szczegółowych informacji w zakresie udzielenia pomocy w formie opieki wytchnieniowej udziela p. Agnieszka Szacoń – naczelnik wydziału Oświaty, Spraw Społecznych i Organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Bychawie (tel. 81 5660087 wew. 19) oraz p. Ewa Korba p.o. kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Bychawie (tel. 81 5660127 wew. 2).

■ „Aktywny Senior” w gminie Bychawa

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bychawie informuje, że nadal prowadzi rekrutację do projektu pn. „Aktywny Senior”.

Ze względu na to, że umowa o dofinansowanie projektu została podpisana w czerwcu br., uległ zmianie termin rozpoczęcia oraz okres realizacji projektu w następujący sposób:

- » usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osoby wymagającej opieki będą realizowane od września 2019 r. do 30 czerwca 2021 r.,
  - » usługi opiekuńcze w formie stacjonarnej opieki dziennej – Klub Seniora – od 1 października 2019 r. do 30 czerwca 2021 r.
- W ramach zadania „Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania” zapewnione będą usługi opiekuńcze dla 4 osób niesamodzielnych, wymagających

opieki i pielęgnacji, zgodnie z potrzebami, przez 7 dni w tygodniu, średnio po 2 godziny dziennie. Odpłatność za wykonane usługi uzależniona jest od dochodu osoby wymagającej opieki. Osoby zainteresowane zapraszamy do kontaktu z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bychawie, tel. 81 566 01 27.

Marta Sękuła, OPS w Bychawie

■ Niższe ceny zagospodarowania nieczystości płynnych

Bychawskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Bychawie wprowadziło nowy cennik na usługi zagospodarowania nieczystości płynnych obowiązujący od 4 lipca 2019 roku.

Dla mieszkańców naszej gminy obniżyliśmy cenę za 1m³ ścieków z 20,50 zł na 19,00 zł netto. Cena ta uwzględnia kompleksową usługę z wypompowywaniem, dojazdem do klienta i oczyszczaniem nieczystości płynnych na oczyszczalni ścieków.

Natomiast w przypadku przydomowych oczyszczalni ścieków oferujemy kompleksową usługę unieszkodliwiania osadów z przydomowych oczyszczalni ścieków w cenie 25,00 zł netto za 1m³ osadów.

Wychodząc naprzeciw Państwa oczekiwaniom informujemy iż BPK Sp. z o.o. finalizuje zakup samochodu asenizacyjnego o pojemności beczki 17 m³. W dyspozycji BPK Sp. z o.o. pozostają także samochody o pojemności 8 oraz 10 m³. W przypadku regularnego odbierania większej ilości ścieków (powyżej 20m³/miesiąc) istnieje możliwość indywidualnego ustalenia ceny.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach: „Właściciele nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych,

oraz właściciele nieruchomości, którzy nie są obowiązani do podnoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, wykonując obowiązek określony w art. 5 ust. 1 pkt 3b, są obowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych (...) przez okazanie takich umów i dowodów uiszczenia opłat za te usługi”.

Zachęcamy do korzystania z naszych usług.

POGOTOWIE ASENIZACYJNE USŁUGI KOMUNALNE

Poniedziałek – piątek
godz. 7.00-15.00
Sobota
godz. 7.00-12.00
tel. 81 566 02 27, wewn. 37
Zadzwoń do nas
Przyjedziemy w ciągu 24h!
Bychawskie Przedsiębiorstwo Komunalne. >>> www.ebpk.pl

WYWÓZ NICZYSTOŚCI PŁYNNYCH I OSADÓW Z PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW*

	Miejsce wykonywania usługi	Cena jednostkowa [brutto]**
Wypompowanie, wywóz i unieszkodliwianie nieczystości płynnych	Strefa I - na terenie Gminy Bychawa wraz z kosztami dojazdu	20,52 zł/m ³ **
	Strefa II - poza terenem Gminy Bychawa w odległości do 20 km od oczyszczalni ścieków w Bychawie wraz z kosztami dojazdu	25,92 zł/m ³ **
	Strefa III - poza terenem Gminy Bychawa w odległości powyżej 20 km od oczyszczalni ścieków w Bychawie	Kalkulacja indywidualna
Wypompowanie, wywóz i unieszkodliwianie osadów z przydomowych oczyszczalni	Strefa I - na terenie Gminy Bychawa wraz z kosztami dojazdu – ryczałt do 3m ³	81,00 zł/m ³ **
	• dopłata za każdy m ³ powyżej 3m ³	27,00 zł/m ³
	Strefa II - ryczałt do 3m ³ poza terenem Gminy Bychawa w odległości do 20 km od oczyszczalni ścieków w Bychawie wraz z kosztami dojazdu	113,40 zł/m ³ **
	• dopłata za każdy m ³ powyżej 3m ³	37,80 zł/m ³
	Strefa III - poza terenem Gminy Bychawa w odległości powyżej 20 km od oczyszczalni ścieków w Bychawie	Kalkulacja indywidualna

*) – w przypadku większych ilości ścieków (20 m³/m-c) istnieje możliwość indywidualnego ustalenia ceny

***) – minimalna ilość ścieków odbieranych jednorazowo – 3 m³

****) – w tym 8% podatku VAT

28 lat minęło...

*Gdy przez życie podążasz swoją drogą
spójrz z życzliwością na tych, którzy za tobą
nadążyć nie mogą
Podaj im utrudzoną ciężką pracę swoją dłoń
a będziesz najcudowniejszym lekarstwem
na całe to zło...*

Za tę pełną życzliwości przyjazną dłoń, za otwartość ludzkich serc, za wszelkie przejawy dobra, którego doświadczyłem w trakcie 28 lat pełnienia funkcji dyrektora naszej bychawskiej „alma mater”, potocznie „kwiatkiem” zwanej, dziś serdecznie dziękuję wszystkim tym, których na swej drodze realizacji pedagogicznego posłannictwa spotkałem.

Dziękuję Urzędowi Marszałkowskiemu w Lublinie, organom prowadzącym: Lubelskiemu Kuratorium Oświaty i Starostwu Powiatowemu w Lublinie. Serdecznie dziękuję Urzędowi Miejskiemu w Bychawie i władzom okolicznych gmin: Krzczonowa, Jabłonka, Głuska, Wysokiego, Zakrzewa, Batorza, Zakrzówka, Strzyżewic i ich mieszkańcom. Dziękuję księżom z dekanatu Zakrzówek i Bychawa, nade wszystko księżom z miejscowej parafii. Dziękuję koleżankom i kolegom nauczycielom ze Szkół z terenu wymienionych gmin.

Ogromną wdzięczność wyrażam całej społeczności miasta i gminy Bychawa, instytucjom, zakładom pracy, organizacjom społecznym i kombatanckim oraz sponsorom.

Nade wszystko dziękuję społeczności „kwiatka” nauczycielom, pracownikom szkoły i najwspanialszej na świecie młodzieży, która przez lata całe szukała w „kwiatku” mądrości życiowej i sił charakteru, a szczególnie tej młodzieży, która przez 24 lata muzyką chwaliła Boga.

Życie wszystkich wielkich ludzi, ludzi pracy i nauki, ludzi walki o wolność i niepodległość, narodowych bohaterów przypomina nam, że i my możemy swoje życie uczynić wzniosłym i odchodząc zostawić za sobą ślady swoich stóp na piaskach czasu.

Odchodząc jestem dumny, że dane było mi przeżyć piękną przygodę z „kwiatkiem” dla dobra naszej małej bychawskiej Ojczyzny. Wszystko zawdzięczam opatrności Bożej, wielkiemu patronowi szkoły ks. Antoniemu Kwiatkowskiemu i zwykłej ludzkiej życzliwości. Trwałe dzieła serca i umysłu niech dobrze służą następnym pokoleniom.

Z wyrazami szacunku i poważania

Henryk Dudziak

Z dniem 31 sierpnia 2019 roku funkcję dyrektora Zespołu Szkół im. ks. Antoniego Kwiatkowskiego w Bychawie przestanie pełnić Henryk Dudziak

W imieniu mieszkańców dziękujemy za wieloletnią, efektywną współpracę pomiędzy Zespołem Szkół im. ks. Antoniego Kwiatkowskiego w Bychawie a Samorządem Gminy Bychawa oraz za pełną zaangażowania pracę na rzecz edukacji młodych przedstawicieli naszej lokalnej społeczności.

Dziękujemy również za aktywną działalność na rzecz krzewienia kultury muzycznej w mieście

Bychawa, jak i poza jego granicami. Dziękujemy za pełne oddania i profesjonalizmu zaangażowanie okazywane w prowadzeniu Młodzieżowej Orkiestry Dętej „Henryczki” Zespołu Szkół im. ks. Antoniego Kwiatkowskiego w Bychawie, której występy uświetniały nasze lokalne uroczystości oraz za godne reprezentowanie Bychawy w Polsce, jak i na całym świecie.

Życzymy dalszych sukcesów, zadowolenia i pomyślności w życiu osobistym.

*Janusz Urban burmistrz Bychawy
Grzegorz Szacoń przewodniczący wraz z radnymi
Rady Miejskiej w Bychawie i sołtysami
kierownictwo i pracownicy Urzędu Miejskiego
w Bychawie*

Biblioteczny maraton kulturalny!

Spotkanie z mistrzynią słowa w starowiejskiej bibliotece

7 czerwca bibliotekę w Starej Wsi odwiedziła Grażyna Lutosławska, dziennikarka Polskiego Radia Lublin, wykładowczyni na UMCS, moderatorka wydarzeń kulturalnych, autorka słuchowisk, sztuk teatralnych, esejów i felietonów, tekstów piosenek, a także autorka książek dla dzieci, takich jak: „Leon i kotka czyli jak rozumieć mowę zegara”, „Wielkie zmiany w dużym lesie”, „Koziołek zdobywa Zamek. Przewodnik dla dzieci po Lublinie”, „Jak Arni i Dobek ratowali świat”, „Bajki od rzeczy”, „Kolorowy Lublin”. Jej najnowsza książka „Jatmy wesołe i rzewne, niektóre o miłości”, tym razem dla dorosłych, jeszcze pachnie farbą drukarską. Za swoją bogatą działalność kulturalną i wydawniczą została uhonorowana wieloma medalami. W spotkaniu z pisarką uczestniczyli uczniowie z klas 0-3 ze Szkoły Podstawowej im. Franciszka Lebiedy w Starej Wsi Drugiej wraz z wychowawczyniami. Pisarka, prowadząc jednocześnie dialog z uczestnikami, opowiadała o szukaniu inspiracji dla książkowych historii, w przedmiotach (zegarze babci), zwierzętach (kotach), w ludziach spotykanych na ulicy czy w życiu codziennym. Mówiła również o magii słowa, bo każdy ma swoje najpiękniejsze słowo, ulubione, ważne tylko dla niego, związane z jego historią, czy wydarzeniem z życia, słowo mające moc. I o tym jak powstaje słuchowisko i sztuka teatralna. Odpowiadała również na niekończące się pytania dzieci, zaspokajając ich naturalną ciekawość. Na zakończenie autorka odczytała bajkę o krowie Tuli i poprosiła dzieci o zilustrowanie jej.

Niniejszym ogłaszamy konkurs na ilustrację do bajki Grażyny Lutosławskiej „Tula”. Szczegóły konkursu i treść bajki znajduje się na stronie internetowej biblioteki: www.biblioteka.bychawa.pl.

Otwarte spotkanie w bibliotece w Bychawce

15 czerwca w bibliotece w Bychawce miało miejsce wyjątkowe spotkanie: literackie, twórcze, historyczne, wspomnieniowe. W tym dniu odbyło się pierwsze spotkanie z Krzysztofem Olechem promujące wydaną przez niego książkę „Bychawka słowem i pędzlem malowana. Stefan Olech – człowiek z pasją”. Rozmowę z autorem poprowadziła Monika A. Oleksa – pisarka, blogerka, eseistka z Lublina. W otoczeniu barwnych akwareli i czarno-białych zdjęć snuła się historia życia dobrego człowieka – kochającego ojca i męża, pracowitego gospodarza i artysty pełnego pasji. Do wspomnień o Stefanie Olechu zachęcała Anna Bartnik, mieszkanka Bychawki i polonistka Szkoły Podstawowej im. Kajetana Koźmiana w Bychawce. Promocję książki poprzedził spacer literacki śladami pisarzy w Bychawce, na który zaprasza bibliotekarka i regionalistka Ewa Sprawka. Spotkanie w Bibliotece w Bychawce było także

ostatnim w tym roku szkolnym zjazdem Bychawskiej Szkoły Pisania, którą już od dwóch lat w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bychawie prowadzi Monika A. Oleksa. Uczniowie otrzymali dyplomy i okolicznościowe kubki. A tajemniczy ofiarodawca przysłał przepyszny tort, który został spałaszowany z apetytem. Dziękujemy!

Oto jest. Wartość bezcenna – książka!

Spotkanie w bibliotece w Bychawce było jednym z trzech przystanków na trasie promującej książkę Krzysztofa Olecha „Bychawka słowem i pędzlem malowana. Stefan Olech – człowiek z pasją”. Kolejne odbyły się: 17 czerwca w Szkole Podstawowej im. Kajetana Koźmiana w Bychawce oraz 30 czerwca w Bychawskim Centrum Kultury. Zrealizowane w partnerstwie z dyrekcją, gronem pedagogicznym, uczniami szkoły oraz autorem książki i Miejską Biblioteką Publiczną w Bychawie. Promocji towarzyszył poetycko-muzyczny spektakl w wykonaniu uczniów szkoły w Bychawce, wyreżyserowany przez Annę Bartnik. Zaś mieszkańcy Bychawki i Bychawy wysnuli barwną nić wspomnień o nietuzinkowej postaci Stefana Olecha. Patronat: Burmistrz Bychawy.

Wystawa fotografii Marcina Piotra Oleksa

5 lipca Bychawa w obiektywie przybysza wernisaż wystawy fotografii Marcina Piotra Oleksa, pasjonata z Lublina. Na wystawie zaprezentowano ponad 60 zdjęć będących zapisem fotograficznego safari po ziemi bychawskiej. Wystawa czynna do końca wakacji. Zapraszamy. Patronat: Burmistrz Bychawy.

Z wizytą w Radiu Lublin

7 lipca. Ewa Sprawka i Marcin P. Oleksa w programie Radia Lublin „Nie tylko rozrywkowa niedziela radiowa”, opowiadali słuchaczom o ciekawych, choć czasem zapomnianych miejscach w Bychawie, Bychawce, Woli Gałęzowskiej, Gałęzowie, Olszowcu. Zapraszamy!

21 lipca. Krzysztof Olech, Anna Bartnik, Barbara Cywińska oraz Marysia Bartnik i Natalia Frączek byli gośćmi redaktor Magdaleny Lipiec-Jaremek w programie „Nie tylko rozrywkowa niedziela radiowa”. Prezentowali, wydaną w 2019 roku książkę o malarzu i poecie z Bychawki – Stefanie Olechu.

Bychawski „Mol” w finale konkursu

12 lipca w Rabce-Zdroju podczas Międzynarodowego Festiwalu Literatury Dziecięcej Rabka Festival, który w tym roku przebiegał pod hasłem „Od gór do morza czyli przyroda wokół nas” odbyło się uroczyste podsumowanie ogólnopolskiego konkursu ZWYRTAŁA 2019 na pomysł promujący czytelnictwo! Nasz „bychawski Mol” spodobał się jurorom, tym samym Bychawska Biblioteka znalazła się w finale konkursu, z czego ogromnie się cieszymy.

Wakacje, wakacje...

3–30 lipca – Survivalowe wakacje w bibliotece 2019. Jak dać sobie radę bez mamy i taty. W każdą środę i sobotę dziesięcioro dzieci uczestniczyło w najróżniejszych, bezpłatnych warsztatach, ucząc się samodzielnego radzenia sobie z codziennością, zdobywając wiedzę i umiejętności. Wszyscy dobrze się bawili podążając śladami historii pierogów, bądź poszukując odpowiedzi na ważne pytania: Ile jest wody w...? Czy można jeść kwiaty i nie być...krową? Czy z kwiatów da się zrobić obraz? Do czego służy sól? Co umiem zrobić sam i na tym się dobrze znam? Patronat: Burmistrz Bychawy.

30 lipca–30 sierpnia – Folkowe wakacje z biblioteką w Starej Wsi Pierwszej. W programie: warsztaty kulinarne, plastyczne, krawieckie, z tworzenia biżuterii, turnieje gier planszowych, wizyta w Bychawskiej Izbie Regionalnej, spotkanie z etnografem, gry, zabawy, głośne czytanie i wiele innych atrakcji. Wszystkie zajęcia są bezpłatne, odbywają się w każdy wtorek i piątek w godz.: 12.00-18.00. Są pomyślane tak, aby każdy, niezależnie od wieku, mógł wziąć w nich udział. Zapraszamy!

Oprac. Ewa Nieściór, Barbara Cywińska

■ Festyn Zaraszowski „Wieś bez prądu, ale z energią”

Coroczny Festyn Zaraszowski znany jako „Turniej Rycerski” w tym roku z motywem przewodnim „Wieś bez prądu, ale z energią”. Przybyłym przybliżyliśmy czasy, kiedy to rycerze zdejmowali zbroje i trzeba było coś zjeść. A supermarketów nie było... Podczas imprezy żaden rycerz nie ucierpiał.

Bardzo dziękuję wszystkim za ogrom wykonanych prac. To wszystko zostało zbudowane rękami wspaniałych ludzi z naszych okolic bliższych i dalszych. Niektórzy pokonali setki kilometrów by nas wesprzeć. Efekt. Kolejny wspaniały rodzinny festyn.

Do konkursu festynowego zapisało się prawie 250 osób, a obecnych było o sto osób więcej. Każdy uczestnik mógł otrzymać poczęstunek i upominek, a trzech „szczęściarzy” wylosowało rowery.

Uczestnicy festynu wskazali trzy najciekawsze ich zdaniem stanowiska: dwa z nich prowadzili Harcerze, a jedno Koło Gospodyń Wiejskich z Zaraszowa.

Dziękujemy sponsorom za wsparcie. Wydarzenie otrzymało dofinansowanie z Gminy Bychawa.

Wydarzeniu patronował Burmistrz Bychawy Janusz Urban.

Organizatorzy:

Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Zaraszów i okolic, Ochotnicza Straż Pożarna z Zaraszowa-Kolonii, Ochotnicza Straż Pożarna z Zaraszowa, Koło Gospodyń Wiejskich w Zaraszowie, 40 Drużyna Harcerska „Tropiciele”, Szkoła Podstawowa im. ks. Dominika Maja w Zaraszowie, Mieszkańcy Gminy Bychawa, Przyjaciele Zaraszowa z dalszych okolic, Radna Rada Powiatu Lubelskiego Anna Pawlas, Radna Rada Miejskiej w Bychawie oraz Administrator strony zaraszow.pl Jerzy Jelcowa, Sołtysi Zaraszowa, Zaraszowa-Kolonii i Urszulina: Joanna Baran, Andrzej Poniewozik i Stanisław Ziarkowski oraz ks. Krzysztof Łaszcz.

portal.zaraszow.pl
Jerzy Jelcowa

O działaniach Akademii Młodzieżowej

■ Miniony rok szkolny był dla wspólnoty Akademii Młodzieżowej czasem wielu wyzwań, zmagania, a także sukcesów.

W marcu przeżyliśmy uroczystość przyrzeczenia nowych członków AM. Osiem młodych osób przyrzekało wierność ideałom Bóg, Honor, Ojczyzna. Wykorzystując talenty i siły do działania otrzymane od Pana Boga podjęliśmy się wielu zadań.

Wśród nich były dwa spektakle ewangelizacyjne wystawione w kościele parafialnym w Bychawie oraz w Bychawskim Centrum Kultury. Pierwszym z nich był spektakl pt. „Sąd nad katolikiem”, który zmuszał do refleksji nad tym, jakimi katolikami jesteśmy, czy tylko nosimy to miano, czy też staramy się codziennie podejmować decyzje zgodne z przykazaniami Bożymi. Drugi spektakl wystawiony w Bychawskim Centrum Kultury pt. „Król

Wschodzącego Słońca” opowiadał o rozterkach współczesnego człowieka, który oczekuje na powtórne nadejście Króla oraz o jego walce, jaką toczy z pokusami tego świata. W tym spektaklu ukazana została prawda o nieustannej walce dobra

ze złem, jaka rozgrywa się w każdym ludzkim życiu. „Król Wschodzącego Słońca” to również opowieść o poszukiwaniu sensu życia. Wielką radością jest widok wielu przybyłych widzów, którzy mogą razem z nami odkrywać tajemnice wiary oraz snuć refleksje dotyczące naszego życia w perspektywie zbliżania

■ Koło Gospodyń Wiejskich w Gałęzów-Kolonii Pierwszej wystartowało

Koło Gospodyń Wiejskich w Gałęzów-Kolonii Pierwszej zostało założone w grudniu 2019 roku, na mocy ustawy nadającej tym organizacjom osobowość prawną.

Nasza miejscowość, jak pewnie większość Czytelników się orientuje, to mała wioska, leżąca na uboczu, z symboliczną już tylko komunikacją publiczną (dwa kursy busów dziennie do Bychawy i to w godzinach mało przyjaznych zarówno osobom pracującym zawodowo jak i młodzieży, inaczej określić się nie da), pozbawiona jakichkolwiek instytucji kulturalnych.

Głównym celem, jaki sobie postawiliśmy, była próba ożywienia życia społecznego, integracja mieszkańców, zachęcenie do działalności na rzecz społeczności lokalnej. Początki nie były łatwe. Brak siedziby, wyposażenia, jakichkolwiek środków finansowych nie skłaniał do optymizmu. Jednak, w myśl zasady: „Chcieć to móc”, postanowiliśmy działać.

Pierwszym zadaniem naszego KGW było zdobycie środków finansowych na rozpoczęcie

działalności. Impulsem do działania stało się krótkie zdanie, usłyszane od pani pełnomocnik z ARiMR, że cyt.: „koła gospodyń wiejskich mogą aplikować o środki z FIO...”. Chwila konsternacji... FIO? A cóż to takiego? Ale od czego mamy Internet?! Szybko stało się jasne, że FIO to Fundusz Inicjatyw Lokalnych, instytucja wspierająca organizacje pozarządowe. Szybka narada, kilka zaliczonych webinarów i już wnioski do FIO i FIO Lubelskie Lokalnie były gotowe. Wprawdzie w ogólnopolskim konkursie FIO z powodu małej ilości funduszy nasz projekt, mimo wysokiej oceny, znalazł się na liście rezerwowej, ale drugi projekt: „Na start – zakup sprzętu na rozwój i promocję działalności Koła Gospodyń Wiejskich w Gałęzów-Kolonii Pierwszej” złożony do FIO Lubelskie Lokalnie uzyskał akceptację komisji i pozyskaliśmy dofinansowanie w maksymalnej kwocie 5 tysięcy złotych. Projekt przewidywał zakup sprzętów niezbędnych do realizacji zadań statutowych oraz promocję działalności naszego KGW na Ogólnopolskim Festiwalu „W Krainie Pierogów” w Bychawie.

Dzięki funduszom z „Lubelskie Lokalnie Mikrodotacje FIO 3” udało nam się zakupić sprzęt komputerowy niezbędny do działalności organizacji, namiot handlowy z nadrukiem, trochę sprzętu

cateringowego i przystąpiliśmy do przygotowania stoiska promocyjnego na XX Ogólnopolski Festiwal „W Krainie Pierogów”.

Czasu na przygotowania mieliśmy bardzo mało, bo imprezę zaplanowano już na 2 czerwca 2019 roku. Dzięki dobrej współpracy z Urzędem Miejskim w Bychawie i Bychawskim Centrum Kultury szybko udało się ustalić warunki naszego udziału w imprezie i przystąpiliśmy do działania. Wytężona praca członków Koła Gospodyń Wiejskich oraz wolontariuszy przyniosła efekt w postaci przygotowania ośmiu rodzajów pierogów, dziesięciu rodzajów ciast

się do Boga. Daje to motywację do rozwoju umiejętności teatralnych oraz dalszego głoszenia prawdy stojąc na scenie.

Co miesiąc organizowaliśmy także w kościele parafialnym nabożeństwa Bractwa Różańcowego Akademii Młodzieżowej, modląc się w intencji dzieci, młodzieży oraz rodzin.

Z końcem roku szkolnego przchodzi czas na Letnią Szkołę Akademii Młodzieżowej. Tym razem wyjechaliśmy do miejscowości Jaślika położonej blisko granicy ze Słowacją. Każdy obóz jest momentem rozwoju w sferze religijnej, społecznej i zainteresowań. Nasz wyjazd zawsze zaczynamy od rekolekcji, w czasie których zawieramy Panu Bogu całą Letnią Szkołę AM, wszystkich studentów, instruktorów i ich działania. Dużą część programu zajmują warsztaty teatralne, których owocem jest spektakl wystawiony dla parafian. Intensywny czas pracy wzbogacony był wycieczkami, podczas których można było zachwycić się pięknem polskich gór, a wieczory umilały gry i zabawy jednoczące naszą grupę. Ważnym wymiarem działań ośrodków AM jest formacja społeczna. Nasza młodzież uczy się wspólnej pracy w grupie,

odpowiedzialności za zadania, a wszyscy, którzy realizują kurs liderki, nabywają umiejętności organizacyjnej i zarządzania grupą. Pragniemy, aby nasz program nauczył młodzież budować wspólnoty, w których żyje, wspólnotę klasy, rodziny, ale też naszą grupę, wspólnotę Akademii Młodzieżowej, by każdy, kto do nas dotychczas mógł czuć się dobrze i bezpiecznie.

Z obozu wracamy z nowymi siłami, entuzjazmem, motywacją do dalszego działania, a także z nowym spektaklem, który będzie wystawiony w Bychawie już na jesieni.

Wszystkich, którzy chcieliby przyłączyć się do działań naszej grupy, serdecznie zapraszamy! Zachęcamy rodziców i dziadków do zainteresowania się propozycją dla młodzieży, jaką jest Akademia Młodzieżowa. Spotkania w nowym roku szkolnym rozpoczynamy już we wrześniu. Wszystkie szczegóły dotyczące Akademii Młodzieżowej można uzyskać u księdza Przemysława Rusznika, duszpasterza Akademii Młodzieżowej.

Paweł Ozga

jednego pierożka?”. Podczas uroczystości spotkała nas też bardzo miła niespodzianka. Członkinie naszego KGW wzięły udział w „Konkursie lepienia pierogów na czas” i okazało się, że mają w tej czynności taką wprawę, że uzyskały dla nas pierwsze miejsce. Nagroda – robot kuchenny to było dla nas wielkie zaskoczenie i radość. Bardzo dziękujemy sponsorom, będzie nam teraz o wiele łatwiej przygotowywać regionalne przysmaki na kolejne uroczystości!

Reasumując, nasze Koło dzięki realizacji projektu „Na start...” finansowanemu przez „Lubelskie Lokalnie Mikrodotacje FIO 3” wystartowało ostro i mamy nadzieję, będzie dziarsko toczyć się dalej, tym bardziej, że już przystępujemy do realizacji kolejnych działań i projektów.

KGW

Turniej Siatkówki Plażowej

7 lipca 2019 roku na boiskach Zespołu Szkół im. ks. A. Kwiatkowskiego w Bychawie po raz kolejny odbył się Turniej Siatkówki Plażowej o Puchar Burmistrza Bychawy.

Były to pierwsze zawody w tym roku, które zapoczątkowały letnie rozgrywki w tej dyscyplinie. Mecze tradycyjnie rozgrywane były w dwóch kategoriach wiekowych. Pierwsza do 100 lat, a druga – 100 plus. Wtajemniczeni wiedzą, że w pierwszej grupie wiek dwóch zawodników z drużyny nie może przekraczać 100 lat, natomiast w drugiej nie może być mniejszy niż 100 lat. W turnieju uczestniczyli zawodnicy z Chodla, Poniatowej, Niedzwicy i Bychawy. W starszej grupie rywalizowało sześć drużyn, a w młodszej pięć. Po raz pierwszy wystąpiła również para mieszana, która sprawiła wielką niespodziankę i w młodszej kategorii wiekowej zwyciężyła. Młodzi zawodnicy grali systemem „każdy z każdym”, a starsi, z uwagi na większą liczbę

drużyn, w grupach. Następnie odbywały się mecze półfinałowe, po nich o piąte następnie o trzecie i ostatnie spotkanie to mecz o pierwsze miejsce. Pomimo iż pogoda nie rozpieszczała zawodników, gdyż momentami padał ulewny deszcz, to humor wszystkim dopisywał, a spotkania rozgrywane były w przyjacielskiej atmosferze, oczywiście zgodnie z zasadami „fair-play”. Trzy najlepsze drużyny w każdej kategorii zostały nagrodzone statuetkami ufundowanymi przez Burmistrza Bychawy Janusza Urbana. Tradycyjnie organizacją imprezy zajęli się Jarosław Pawłowski i Andrzej Miszczak.

Oto trzy najlepsze drużyny w swoich kategoriach wiekowych:

kategoria do 100 lat:

- I miejsce – Aleksandra Petz, Marcin Cywka
- II miejsce – Kamil Depkiewicz, Kamil Polski
- III miejsce – Paweł Abramowicz, Adrian Pyda

kategoria 100 plus:

- I miejsce – Tomasz Lubek, Tomasz Gołofit
- II miejsce – Robert Zieliński, Wojciech Rzyśko
- III miejsce – Jarosław Pawłowski, Andrzej Miszczak

Andrzej Miszczak

Znany lubelski historyk i młody bard gościli w Marysinie

O godzinie 14.00 w gospodarstwie Józefa Stanickiego, znanego animatora życia kulturalnego i krzewiciela miłości do ojczyzny, odbyło się spotkanie z doktorem nauk historycznych Leszkiem Pietrzakiem. Jest on autorem wielu poczytnych książek, artykułów, publikacji i felietonów radiowych. W swoim czasie przygotowywał ważne dokumenty i opracowania dla ówczesnego prezydenta Lecha Kaczyńskiego; pracował m.in. w wywiadzie (ABW).

Tematem wykładu był „Mit 4 czerwca”. Pan doktor opowiedział zebranym o wynikach swoich badań, które prowadził na przestrzeni lat. Nakreślił sylwetki ludzi biorących udział w szeroko rozumianych obradach tzw. „okrągłego stołu”. Przy okazji, obalił mit pokutujący w mediach i oficjalnej historiografii, jakoby najważniejsze decyzje o zmianach ustrojowych zapadły przy wspomnianym „okrągłym stole”. Jak mówił, faktycznie targu dobito wcześniej w Magdalence. Jako uczciwy naukowiec swe wywody opierał na wiarygodnych dokumentach i dowodach, co nie znaczy że nie odnosił się do zapytań zwolenników tzw. spiskowych teorii.

Po wykładzie odbyła się dyskusja, w czasie której poruszono wiele tematów związanych z historią Polski, jak i omówiono sprawy bieżące. Dużo czasu poświęcono na rozmowę o stuleciu niepodległości i II wojnie światowej. Mówiono także o naszym obecnym, nie najlepszym położeniu geopolitycznym. Najbardziej zagorzali dyskutanci opuścili gościnne progi państwa Stanickich „grubo” po godz. 21.00.

Kolejnym gościem był Bartłomiej Kurowski – młody bardzo utalentowany, obdarzony pięknym głosem bard. Wykonał dwanaście utworów

w większości pochodzących z jego najnowszej płyty pt. „Drogi Do Niepodległości”. Można było zaopatrzyć się w książki, audiobooki autorstwa Leszka Pietrzaka i płytę Bartka Kurowskiego. Obaj panowie podpisali swoje dzieła, z czego i my chętnie skorzystaliśmy.

Co wszyscy podkreślali, spotkanie i sceneria w jakiej się odbyło, miało charakter kameralny. Na zaproszenie organizatorów przybyli m.in.: prokurator Andrzej Witkowski (notabene autor większości tekstów piosenek wykonywanych przez Bartka Kurowskiego), uczestnicy rajdów motocyklowych: Monte Cassino, Katyńskiego, i Józefa Franczaka ps. „Laluś” oraz najbliżsi przyjaciele i współpracownicy państwa Stanickich. GRH im. T. Zieleniewskiego wystawiła delegację, która przybyła samochodami DKW.

Dokumentację filmową i fotograficzną z całego wydarzenia sporządził przyjaciel naszej Grupy – Zygmunt Wielgus, który na tę okoliczność przybył ze Stalowej Woli. Dla upamiętnienia wszyscy stanęli do wspólnej fotografii. Wpisaliśmy się również do książki pamiątkowej prowadzonej przez państwa Stanickich.

Jak to jest w zwyczaju u gospodarzy, było też coś dla ciała. Spotkanie rozpoczęło się od solidnego obiadu i równie smakowitych przekąsek przygotowanych przez żonę pana Józefa. Były napoje chłodzące, kawa, herbata, ciasto, wyroby wędliniarskie, unikatowe placki i pierogi wypiekane wg. przepisów naszych babć.

Bardzo dziękujemy za zaproszenie.

Grupa Rekonstrukcyjno Historyczna im. płk Tadeusza Zieleniewskiego
Majdan Obleszcze 46, 26-222 Szastarka

Z Bonowa do Bychawki

I cz. wspomnień Jacka Stańczaka, syna Kazimierza i Pelagii (z domu Michalskiej) Stańczaków

Bonów – dawna wieś w Polsce położona w województwie lubelskim, w powiecie puławskim, w gminie Puławy. Mieszkańcy wsi zostali wywłaszczeni w 1936 roku. Mieszkańcy 39 domostw trafili do Siostrzytowa w dawnym powiecie lubelskim. Dla upamiętnienia swojej wsi nadali nowej miejscowości nazwę Bonów, obecnie Kolonia Bonów. Pozostali wyjechali z osady w 1937 r. Większość z nich trafiła w okolice Bychawy, obecnie Kolonia Bychawka III.

Na terenie wysiedlonej wsi powstał poligon Oficerskiej Szkoły Lotnictwa w Dęblinie. Obecnie miejsce to ma charakter uroczyska, na którego terenach znajduje się Las Bonowski, a w nim jedna kapliczka.

Rodzina Stańczaków, bohaterów niniejszych wspomnień, osiadła w Bychawce, o czym świadczy tekst umowy nabycia wydzielonych gruntów ornych, łąkowych i częściowo leśnych spisanej 11 czerwca 1937 r. między Zygmuntem Stańczakiem (bratem Kazimierza) a Heleną Rohland, właścicielką majątku Bychawka (hipoteczna nazwa Wierciszów z ziemią na Bychawce) zamieszkałą we włościach Żabia Wola, w gminie Piotrowice (patrz zdjęcie umowy).

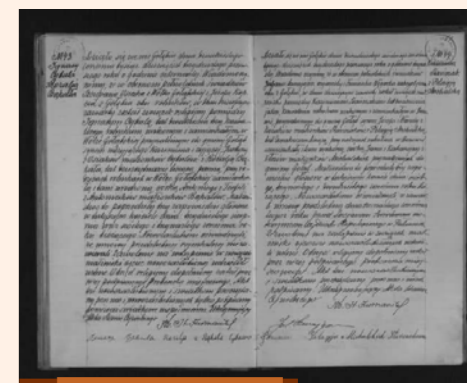
Rodzice, Kazimierz i Pelagia, z domu Michalska, urodzili się w Bonowie. Tu dorastali, w 1931 r. w kościele Parafialnym w Gołębiu wzięli ślub. W 1932 i 1934 roku urodziły się ich pierwsze dzieci: Janina i Jerzy. Gospodarowali na kilku, może kilkunastu morgach słabej, piaszczystej gleby. Żyli, jak wszyscy mieszkańcy Bonowa, biednie. W tamtych czasach kolej była bardzo droga. Kobiety nosiły pieszko do Puław lub Ireny (k/Dęblina) większość z tego, co dawało gospodarstwo i las: kury, jajka, ser, masło, jagody czy grzyby. W domach jadano głównie ziemniaki, kasze, groch, ale i barszcz z lebiody – rzadko kiedy okraszone skwarkami. Do kościoła w Gołębiu, od wczesnej wiosny do późnej jesieni, chodzono boszo, buty zakładano przed pierwszymi zabudowaniami wsi. W karczmie u Jojny i dwóch miejscowych sklepikach kupowano najbardziej niezbędne rzeczy: sól, naftę, zapałki, które dla oszczędności, ostrożnie dzielono na cztery. Te zapałki były solidniejsze niż te dzisiaj.

Ojciec w młodości, razem ze starszym bratem Janem dorywco, okazjonalnie zajmowali się ciesiolką i stolarstwem. Parę mebli, wykonanych przez ojca jeszcze przed wojną ręcznymi, prostymi narzędziami, służyło nam przez kilkadziesiąt lat. Były na swój sposób ładne, wręcz eleganckie. Pracowali po okolicznych wsiach przy budowie domów i pomieszczeń inwentarskich, przeważnie jesienią i zimą, kiedy nie było roboty w polu. Tej pracy nie było za wiele i dochód z niej nie był znaczący dla domowego budżetu.

W czasie wstawiania tzw. otworów (framug), przy słotnej, wietrznej pogodzie, spoconego ojca „przewiało”. Ciężko zachorował, prawdopodobnie na zapalenie płuc. Leczone go dostępnymi wówczas środkami, stawiano bańki i okłady ze skromu (lekkie zjeżdżały zajęcze sadło). Nastąpiły jednak powikłania, zapadł na serce, przez co nie mógł ciężko pracować, szybko się męczył, miał duszności. Z latami choroba się nasilała.

W latach 1936-1937 mieszkańców Bonowa przesiedlono. Część z nich, jak rodziców i rodzeństwo do Kolonii Bychawki (obecnie Bychawka Trzecia Kolonia), pozostałych do Siostrzytowa. W Bychawce przeżyli okupację. Ojciec nie przeszedł, ze względu na stan zdrowia, przeszkolenia wojskowego i w 1939 r. nie był zmobilizowany. Należał do Batalionów Chłopskich, miał pseudonim „Sosna”, ale była to przynależność czysto formalna, „bo inni też należeli”. Wiosną 1944 r. Niemcy pod naporem Armii Czerwonej cofali się z Lubelszczyzny. Drogą od strony Lublina w kierunku na Bychawę przemieszczała się zmotoryzowana kolumna Niemców. Kilku miejscowych młokosów, przy protestach mieszkańców, z dachów domostw ostrzelała kolumnę. Reakcja Niemców była natychmiastowa. Trzy tankietki wróciło i seriami z broni maszynowej podpałilo kilka zabudowań. Niemcom się spieszyło i na tym poprzestali, w innej sytuacji wieś byłaby doszczętnie spalona, a ci, którzy nie zdążyliby uciec, wymordowani. Prawdopodobnie to zdarzenie zdecydowało, że ojciec negatywnie ocenił zbrojne działania podziemia w czasie okupacji, ponieważ ich skutkiem były represje na ludności cywilnej.

Akt ślubu K i P Stańczaków

Po wojnie lekarze byli już bardziej dostępni, nie potrafili jednak zaradzić postępującej chorobie ojca. Radzili, żeby zmienił pracę na roli na lżejsze zajęcie. W tym czasie młodszy brat ojca, Stanisław pracował w Opolu Śląskim. Wystarał się dla ojca o pracę gajowego w Piskorach. Gajówka położona była tuż nad jeziorem, przy jego północno-zachodnim krańcu. Było to zupełne odludzie, od najbliższej osady Sachalina dzieliło gajówkę 2 km lasu. Czy ojciec miał wybór miejsca, w którym przyszło mu zamieszkać przez najbliższe pięć lat? Być może w dużym stopniu zdecydował fakt, iż pochodził z pobliskiego Bonowa i znał doskonale te okolice. Może to, że gajówka była pusta. Gdyby wiedział, co jego i rodzinę tu czeka...?

ciąg dalszy wspomnień w następnym numerze.

Burmistrz Bychawy
Rada Miejska w Bychawie
Bychawskie Centrum Kultury

Mieszkańcy Kosarzewa Dolnego-Kolonii, Skawinka, Woli Dużej i Woli Dużej-Kolonii
Starostowie dożynek Justyna Malec i Jan Gajur
serdecznie zapraszają na

DOŻYNYNKI GMINNE

Stadion Miejski w Bychawie
25 sierpnia 2019 roku

W programie

- 11.30 – Msza święta dożynkowa w kościele parafialnym w Bychawie
- 12.30 – Korowód dożynkowy na Stadion Miejski w Bychawie poprowadzi Młodzieżowa Orkiestra Dęta „Henryczki”
- 13.00 – Rozpoczęcie dożynek – koncert zespołu Słowianki
- 13.30 – Część oficjalna (przemówienie burmistrza Bychawy oraz zaproszonych gości, przedstawienie tegorocznych gospodarzy i starostów Dożynek Gminnych, prezentacje wieńców i sołectw)

Część artystyczna

- 16.00 – koncert gwiazdy kapeli DREWUTNIA
- 17.30 – koncert zespołu Klub Seniora
- 18.00 – koncert męskiego zespołu wokalnego z BCK
- 18.30 – koncert zespołu PREZYDENT
- 19.30 – gwiazda wieczoru zespół VEEGAS
- 20.30 – zabawa taneczna
- 24.00 – zakończenie

DREWUTNIA

Imprezy towarzyszące

Gminny Konkurs Wieńców Dożynkowych, Konkurs na Wieniec Publiczności, IX Turniej Piłki Nożnej Sołectw, rozstrzygnięcie Konkursu Piękne Miasto i Gmina 2019, stoiska promocyjne, konkursy, dmuchane zamki, Strefa Zabaw dla Dzieci.

Namiot Zdrowia

Podczas dożynek SP ZOZ w Bychawie zadba o zdrowie naszych mieszkańców, będzie możliwość wykonania badań profilaktycznych.

VEEGAS

